

ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

นายปฐมพล ตำนนอก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

MTX 126954

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2562

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง	: ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น
ผู้วิจัย	: นายปฐมพล ด้านนอก
ปริญญา	: ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ที่ปรึกษา	: อาจารย์ ดร.ชนะชัย อวนวัง อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ
ปีการศึกษา	: 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) ศึกษาระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3) เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพและประสบการณ์ทำงาน และ (4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำนวน 257 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบ จำนวน 20 ข้อ และแบบสอบถาม จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test (Independent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson (Pearson product-moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ (1) ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (2) ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีเหตุผล และระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ และด้านการมีภูมิคุ้มกัน (3) การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตาม

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ครูที่มีจำแนกตามเพศ สถานภาพ และประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิต โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีจำแนกตาม ช่วงอายุแตกต่างกันมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตด้านการมีภูมิคุ้มกันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และ (4) ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจกับระดับพฤติกรรมการ ดำเนินชีวิต พบว่า มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ความรู้ความเข้าใจ พฤติกรรมการดำเนินชีวิต สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title : Knowledge, Understanding and Living Behavior based on Philosophy of Sufficiency Economy of Teachers under the Office of Non-formal and Informal Education, Khon Kaen Province.

Author : Mr. Patapol Danok

Degree : Master of Education (Social Studies)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Dr. Chanachai Auanwang
Dr. Tatchawat Laosuwan

Year : 2019

ABSTRACT

This research aimed to (1) study the level of knowledge and understanding based on the philosophy of sufficiency economy, (2) study the level of living behavior based on the philosophy of sufficiency economy, (3) compare the level of living behavior based on the philosophy of sufficiency economy. This classified by gender, age, status and work experience, and (4) study the relationship between the level of knowledge including understanding and living behavior based on the philosophy of sufficiency economy of teachers under the Office of Non-formal and Informal Education, Khon Kaen Province. The subjects consisted of 257 teachers under the Office of Non-formal Education and Informal Education, selected through multi-stage sampling. The tools used in the research were 20 items of paper test and 30 items of questionnaire. The statistics used in this research were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test (Independent), One-way ANOVA and Pearson product-moment correlation coefficient.

The results of the research were as follows; (1) The level of knowledge and understanding based on the philosophy of sufficiency economy of teachers under the Office of Non-formal and Informal Education, Khon Kaen Province were mostly at a moderate level; (2) The level of living behavior based on the philosophy of sufficiency economy of teachers was rated at a high level as a whole. Considering each aspect, the highest level of living behavior was the reasonableness and the

level of behavior was at a high level were the moderation and self-immunity; (3) The comparison of the level of living behavior based on the philosophy of sufficiency economy indicated that genders, status and work experience were not significant difference as a whole and an individual. On the other hand, teachers with different age and self-immunity were significantly different in living behavior at .05 level, and 4) The relationship between the knowledge, understanding and the level of living behavior were statistically significant at 0.1 level.

Keywords : Knowledge and understanding, Living behavior, Khon Kaen Non-formal and Informal Education Office

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก อาจารย์ ดร.ชนะชัย อวนวัง และอาจารย์ ดร.ทัชชววัฒน์ เหล่าสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรรถ ชูยกระเตื้อง ประธานกรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคคุณทรง กรรมการสอบ

กราบขอบพระคุณนางยุพิน อาษานอก ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอองค์ จังหวัดกาฬสินธุ์ นางสาวนุรัต วรรณ ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น นางวันทนี ตูติ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ และ ดร.ภัทรา มุลน้อย ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านป่าจิวหนองฮี อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น อาจารย์ ดร.พงศ์ธร โพธิ์พูลศักดิ์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ให้คำแนะนำ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมืองานวิจัยนี้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ตอบแบบสอบถาม ทำให้งานวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณบิดามารดา ที่สนับสนุนและให้กำลังใจงานวิจัยสำเร็จด้วยดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณบิดามารดาและบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และเป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้การศึกษาระดับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

นายปฐมพล ด้านนอก

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามในการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	18
2.3 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	23
2.4 บทบาทและหน้าที่ของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	27
2.5 บริบทสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น	30
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	52

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	53
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	53
3.2 เครื่องที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป	70
4.2 วิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	73
4.3 วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	74
4.4 เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	83
4.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจกับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	88
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	90
3.1 สรุปผลการวิจัย.....	90
3.2 อภิปรายผลการวิจัย	91
3.3 ข้อเสนอแนะ	97
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	105
ภาคผนวก ข แบบประเมินความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือ	112
ภาคผนวก ค คุณภาพเครื่องมือ	130
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	139
ประวัติผู้วิจัย.....	160

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนครุภัณฑ์ตามกลุ่มโซนและ กศน.อำเภอ.....	54
3.2 การสู่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น.....	56
3.3 โครงสร้างแบบสอบถาม.....	60
4.1 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	71
4.2 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
4.3 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
4.4 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
4.5 จำนวนคะแนนที่ตอบได้ถูกต้อง	73
4.6 จำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	74
4.7 ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกรายด้าน.....	75
4.8 ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ	76
4.9 ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล.....	77
4.10 ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	78
4.11 ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	79
4.12 ผลระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ	80

ตารางที่	หน้า
4.13 ผลระดับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามอายุ.....	81
4.14 ผลระดับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามสถานภาพ	82
4.15 ผลระดับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน	83
4.16 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ	84
4.17 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามอายุ.....	85
4.18 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ระดับระดับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงจำแนกตามอายุ โดยรวม	86
4.19 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ระดับระดับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงจำแนกตามอายุ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	87
4.20 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามสถานภาพ	88
4.21 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน	89
ค.1 ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	131
ค.2 ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	132

ตารางที่	หน้า
ค.3 ค่าความยากของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	134
ค.4 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	136

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	หลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	15
2.2	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	52

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระราชดำรัสเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 40 ปี และได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้คุณธรรม ความรู้ และดำเนินชีวิตด้วยความเพียร เพื่อป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤต และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระราชทานให้ความสำคัญกับ “การพัฒนาคน” ในการดำเนินวิถีชีวิตอย่างมั่นคงบนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง ความพอมีพอกิน การรู้จักพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ไม่ประมาท ตระหนักถึงความถูกต้องในหลักวิชา มีคุณธรรมเป็นกรอบในการดำเนินชีวิต โดยมีแนวคิดในการทำงานคือ “เข้าใจ เข้าถึง และร่วมพัฒนา” อย่างสอดคล้องกับ “ภูมิสังคม” ที่หลากหลายของระบบภูมินิเวศ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อผลประโยชน์ของประชาชน โดยประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจ เป็นการมุ่งสู่ “การพึ่งตนเอง” ดำเนินการด้วยความรอบคอบระมัดระวัง “ทำตามลำดับขั้นตอน” มีการทดลองด้วยความเพียรจนมั่นใจ จึงนำไปใช้ประโยชน์ และเผยแพร่สู่สาธารณะ (คณะกรรมการพิเศษเพื่อการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2556, น. 5)

“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) จนถึงฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งได้เสริมสร้างความเข้าใจไปยังภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เห็นคุณค่า และน้อมนำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้แก่ การกำหนดยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนที่สอดคล้องกับวาระการพัฒนาระดับโลกในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) ซึ่งรวมถึงการถอดบทเรียนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อขยายผลสู่การพัฒนาระดับโลก เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจ

พอเพียงไปสู่การพัฒนาของประเทศอื่นๆ การขยายผลการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่เป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก/ชุมชนเข้มแข็ง รวมทั้งขยายผลการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดความยั่งยืน โดยการสร้างเครือข่ายนักวิชาการ พัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่กลุ่มองค์กรเครือข่าย ชุมชน และครอบครัว ต้นแบบภายในตำบล และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่กลุ่มตำบลเครือข่ายที่สนใจ การขับเคลื่อนการพัฒนาโดยใช้ทุนทางสังคม รวมถึงการจัดการความรู้ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการพัฒนาในมิติต่าง ๆ รวมทั้งการจัดทำแผนที่การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดทำสื่อสาธารณะ ขยายผลการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดความยั่งยืน (ทีมข่าวเศรษฐกิจ ไทยรัฐ, 2559, น. 19)

ทุกภาคส่วนร่วมรื้อฟื้น “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สู่การปฏิบัติสืบสานพระราชปณิธาน โดยกระทรวงศึกษาธิการ มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนการสอน โดยการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียง และโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สามารถทำบทบาทหน้าที่เป็นต้นแบบในการขยายผลโรงเรียนและสถานศึกษาพอเพียงแก่โรงเรียนอื่นๆ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นหน่วยประสานและจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาล จึงได้ร่วมกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบลในทุกตำบล จำนวน 7,424 แห่ง เพื่อให้ชุมชนใช้เป็นศูนย์การเรียนรู้เรื่องหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หลักการเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยใช้ กศน.ตำบล ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศเป็นศูนย์การเรียนรู้ของประชาชน พร้อมทั้งจัดสรรครู กศน. เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชาชน โดยเน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ให้มากขึ้น ศูนย์นี้จะมีบทบาทในการให้ความรู้กับประชาชน ในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง เช่น การจัดปลูกพืชชนิดใด ต้องใช้เหตุผลคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และตรงกับการส่งเสริมพื้นที่เพาะปลูกของรัฐบาล โดยใช้หลักของความพอประมาณ เพื่อได้ผลผลิตที่เหมาะสม นอกจากนี้ในการหาเลี้ยงชีพ ควรเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในการปลูกพืชอย่างผสมผสาน หรือการเลี้ยงสัตว์ควบคู่กันไปในพื้นที่เพิ่มเติมเพื่อให้มีรายได้ทดแทนกัน และสามารถหาความรู้เพิ่มเติมจากการประกอบอาชีพได้จากแหล่งข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านเทคโนโลยี การเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2559, น. 1-2)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทำหน้าที่การจัดการศึกษาให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้มีความรู้ ความเข้าใจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสามารถนำไปถือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้ โดยใช้การจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน โดยกระบวนการ กศน. ดังนี้ 1) พัฒนาบุคลากร กศน. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติเกี่ยวกับการดำเนินการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน และสามารถนำสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม 2) พัฒนาสถานศึกษา องค์กรทุกระดับให้สามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) สามารถบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกหลักสูตร กศน. ทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน บูรณาการในการหลักสูตรวิชาชีพ ทักษะชีวิต 4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยรูปแบบการเรียนที่หลากหลาย เช่น เรียนจากภูมิปัญญา ปราชญ์ ศึกษาตามโครงการพระราชดำริที่ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนสามารถนำสู่การปฏิบัติในชีวิตประชาชน

สำหรับ ครู กศน. มีบทบาทในการดำเนินงานขับเคลื่อน เศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน ดังนั้นการจัดการความรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญควบคู่ไปด้วย เนื่องจากมีองค์ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาอยู่ทั่วไปในท้องถิ่น ครู กศน. ต้องสามารถจัดการกับความรู้ที่นั่น ๆ ให้เป็นระบบ มีการจัดบันทึกรวบรวม มีการเผยแพร่องค์ความรู้ เปิดโอกาสให้คนทั่วไปได้เข้าถึงองค์ความรู้ และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้ ก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นประโยชน์ต่อบุคคล และครอบครัวทั้งนี้การทำงานจำเป็นต้องประสานกันเป็นเครือข่าย เพื่อความร่วมมือร่วมใจในการทำงานให้เกิดผลดี ซึ่งบทบาทหน้าที่เหล่านี้เป็นของ ครู กศน. ที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน ภายใต้แนวคิดของการจัดการศึกษาในชุมชน ซึ่งกำหนดให้ชุมชนคือห้องเรียน ผู้เรียนคือชาวบ้าน ปัญหาความต้องการคือหลักสูตรการมีส่วนร่วม คือ การเรียนการสอน ความพึงพอใจ และการพัฒนา คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะเห็นว่า ครู กศน. นักศึกษา กศน. และประชาชนได้ตระหนักรู้และเกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเห็นความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเผยแพร่องค์ความรู้ให้เกิดการจัดการความรู้ของชุมชนในรูปแบบชุมชนศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่คนไทยควรยึดถือเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มีมากน้อยเพียงใด ตลอดจนเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเป็นแนวทางในการดำเนินการสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

1.2 คำถามในการวิจัย

1.2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับใด

1.2.2 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นเป็นอย่างไร

1.2.3 ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ และประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันหรือไม่

1.2.4 ระดับความรู้ความเข้าใจและระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

1.3.2 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

1.3.3 เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพและประสบการณ์การทำงาน

1.3.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านตัวแปร

1.4.1.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของครู กศน. จำแนกเป็น

- 1) เพศ
 - 1.1) ชาย
 - 1.2) หญิง
- 2) อายุ
 - 2.1) ต่ำกว่า 30 ปี
 - 2.2) 30 – 35 ปี
 - 2.3) 36 – 40 ปี
 - 2.4) 41 – 45 ปี
 - 2.5) 46 – 50 ปี
 - 2.6) 50 ปี ขึ้นไป
- 3) สถานภาพ
 - 3.1) ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน
 - 3.2) ครู กศน. ตำบล
 - 3.3) ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
- 4) ประสบการณ์การทำงาน
 - 4.1) ต่ำกว่า 5 ปี
 - 4.2) 5 - 10 ปี
 - 4.3) 11- 15 ปี
 - 4.4) 15 ปี ขึ้นไป

1.4.1.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกเป็น

- 1) ด้านความพอประมาณ
- 2) ด้านความมีเหตุผล
- 3) ด้านความภูมิคุ้มกันที่ดี

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.2.1 ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ซึ่งประกอบไปด้วยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ 26 แห่ง ใน 26 อำเภอ จำนวน 719 คน

1.4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำนวน 257 คน ตามวิธีคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอนตามสูตรทาโรยามาแน (ไพศาล วรคำ, 2559 น. 101)

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษา คือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษา เดือน มิถุนายน ถึง เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2561

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

“หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน ในตัวดีพอสมควรต่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภค ที่อยู่ในระดับสมดุล การใช้จ่าย การออม อยู่ในระดับที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน

“ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หมายถึง ความสามารถในการจดจำ ระลึกถึงเรื่องราวต่างๆ ทั้งความหมายของคำ นิยามศัพท์ และสัญลักษณ์ต่างๆ จากเนื้อหาที่ได้เรียนมา หรือข้อเท็จจริงที่ประสบมาแล้ว เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วสามารถถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับมา ให้กับบุคคลอื่นได้รับรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม อย่างถูกต้องและเหมาะสม

“พฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หมายถึง แนวทางการปฏิบัติตนและการดำรงตนของครูสังกัดสำนักส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีต่อการรับผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม โดยสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านความพอประมาณ หมายถึง การแสดงออกในการดำเนินชีวิต มีความพอดี ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป เป็นไปตามอัตภาพหรือตามสภาพแวดล้อม รู้ความสามารถ รู้ศักยภาพ รู้จุดอ่อน - จุดแข็งของตนเอง รู้จักตัดทอนค่าใช้จ่าย ลดละความฟุ้งเฟ้อในการดำรงชีพ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและรักษาสิ่งแวดล้อม

2. พฤติกรรมด้านความมีเหตุผล หมายถึง การรู้จักใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิต เจริญเติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไป รู้จักแยกแยะสิ่งที่ดีสิ่งที่เลว มีความละเอียด รอบคอบ อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องและความเป็นจริง คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว

3. พฤติกรรมด้านการมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตนเองและคนรอบข้างให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ไม่ตกอยู่ในความประมาท รู้จักประหยัด อดออม และใช้จ่ายอย่างเหมาะสมกับรายได้และสถานภาพของตนเอง คิดอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน โดยคำนึงสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

“ครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย” หมายถึง บุคลากรทำหน้าที่สอนในสถานศึกษา ประกอบไปด้วย ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และ ครูศูนย์การเรียนชุมชน ที่ปฏิบัติงานด้านการสอนในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

1. ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างยั่งยืน จัดและส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิต จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักศึกษากลุ่มผู้ไม่รู้ หนังสือ และการศึกษาพื้นฐานนอกระบบ

2. ครู กศน.ตำบล หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในระดับตำบล ทำหน้าที่จัดและ ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จัดบริการการเรียนรู้ในชุมชนร่วมกับภาคี เครือข่าย สร้างและพัฒนาภาคีเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน โดยการประสานขอความร่วมมือจากภาคี เครือข่าย องค์กรชุมชนผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อร่วมเป็นอาสาสมัคร กศน. และอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน

3. ครูศูนย์การเรียนชุมชน หมายถึง บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนการศึกษาพื้นฐานนอก ระบบ ประจำศูนย์การเรียนชุมชนตำบล ในสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยอำเภอ

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

1.6.2 นำข้อมูลที่ได้จากศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนิน ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. บทบาทและหน้าที่ของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
5. บริบทสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.1 พระราชดำรัสที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่เกิดจากความห่วงใยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อชี้แนวทางการดำรงชีวิตของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ให้ดำเนินไปบนทางสายกลางมีความพอเพียง และมีความพร้อมที่จะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก มีการประมวลพระราชดำรัสเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555, น.6-8) “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตให้แก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ตั้งแต่ พ.ศ. 2417 จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเตือนล่วงหน้าให้มีความระมัดระวังเกี่ยวกับความสมดุลด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และทรงแนะแนวทางการพัฒนาประเทศอย่าง “เป็นลำดับขั้น” ดังตอนหนึ่งในพระราชดำรัส ความว่า

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมีพอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานจากมั่นคงพร้อมพอสมควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงโดยลำดับต่อไป...”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 19 กรกฎาคม 2517.

การตระหนักร้อย่างจริงจังถึงความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เริ่มเกิดขึ้นภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจใน พ.ศ. 2540 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงย้ำให้เห็นความสำคัญที่มีเศรษฐกิจแบบ “พอมีพอกิน” พัฒนาคนให้สามารถ “อึดชูตัวเองได้” และได้ทรงอธิบายความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

“...การเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้น หมายความว่าอึดชูตนเองได้ให้มีพอกับตนเอง อันนี้ก็เคยบอกว่าความพอเพียงไม่ได้หมายความว่า ทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัว จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการ ก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก...”

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2540.

คำว่า “พอเพียง” จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2541 ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชทานความหมายของคำว่า “พอเพียง” ไว้ว่า

“...พอเพียง นี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอคนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อยถ้าทุกประเทศมีความคิด-อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ-มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง...”

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2541.

ต่อมา เมื่อวันที่ 22 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยและขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตที่จะเผยแพร่บทความที่อธิบาย “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ได้มาจากการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในทางเศรษฐกิจและสาขาอื่นๆ จำนวนหนึ่ง มาร่วมกันประมวลพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและพระราชดำรัสอื่นที่เกี่ยวข้อง และเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 สำนักพระราชพิธีได้มีหนังสือถึงประธานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแจ้งว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทานและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำบทความดังกล่าวไปเผยแพร่ได้ เพื่อเป็นหลักคิดและแนวทางปฏิบัติแก่สำนักงานฯ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี นักธุรกิจ ตลอดจนประชาชนทั่วไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเน้นย้ำถึงความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) อีกครั้ง ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2543

“...หมายความว่า ประหยัด แต่ไม่ใช่ขี้เหนียว ทำอะไรด้วยความอะลุ่มอล่วยกันทำอะไรรด้วยเหตุและผลจะเป็นเศรษฐกิจพอเพียง แล้วทุกคนจะมีความสุข...”

สรุปได้ว่า กว่า 40 ปีล่วงมาแล้ว นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2517 ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ปวงชนชาวไทย เพื่อเป็นหลักในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล และรู้เท่าทันกับกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก ผลจากกระแสของระบบทุนนิยมที่หลั่งไหลมารวดเร็วเกินไป ในขณะที่คนไทยยังขาดภูมิคุ้มกันชีวิต ได้ทิ้งร่องรอยความบอบช้ำไว้ในสังคมไทยแบบตั้งตัวไม่ทัน ช่วงเวลานี้จึงเป็นช่วงรอยต่อสำคัญในการฟื้นฟูและรักษาสภาพความเป็นไทย โดยการปลูกหัวใจคนไทยให้เกิดความสำนึกรักแผ่นดินเกิด หวงแหนความเป็นชาติ สร้างความเป็นปึกแผ่น เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในชาติอีกครั้ง

2.1.2 ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มีนักวิชาการไทยหลายท่านได้ทำการศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และได้ให้แนวคิดไว้ต่าง ๆ ดังนี้

สุเมธ ตันติเวชกุล (2550, น. 78) ได้อธิบายถึง พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช คำว่า ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน ในตัวดีพอสมควรต่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้อง อาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มี ความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วย

ความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้ สมดุลและพร้อมต่อการรองรับ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

เกษม วัฒนชัย (2550, น. 14) ได้อธิบายถึง พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงใช้ ความหมายของคำว่า เศรษฐกิจพอเพียงว่า ประหยัดไม่ไช่ขี้เหนียว ทำอะไรด้วยความละมุนละม่อม ด้วย เหตุและผล จะเป็นเศรษฐกิจพอเพียงและทุกคนจะมีความสุขและพระองค์ได้ทรงย้ำคำว่า พอเพียง คือ ไม่โลภ ไม่เบียดเบียน และพอเพียงนี้อาจมีมากก็ได้ แต่ต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น และต้องพอประมาณ ตามอัตภาพ

สมพร เทพสิทธา (2548, น. 13-14) ได้อธิบายถึง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญา นำทางการพัฒนาของประเทศ โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 ได้ยึดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริเป็นปรัชญา นำทางการพัฒนาของประเทศ โดยมีแนวทาง ดังนี้

1. ทางสายกลาง ไม่พัฒนาไปในทางทิศใดทิศหนึ่งจนเกินไป เช่น ปิดหรือเปิดเสรีเต็มที่
2. ความสมดุลและความยั่งยืน เน้นการพัฒนาในลักษณะองค์รวม
3. ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีความพอดีทั้งในการผลิตและการบริโภค
4. ภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันโลก รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

5. การเสริมสร้างคุณภาพคน เน้นให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มิตรไมตรี เอื้ออาทร มีความเพียรมีวินัย มีสติ ไม่ประมาท พัฒนาปัญญาและความรู้อย่างต่อเนื่อง

จिरายู อิศรางกูร ณ อยุธยา (2549, น. 27-28) ได้อธิบายถึง เนื้อหาสรุปปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง จากการสรุปเนื้อหาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักวิชาการจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย ฯลฯ ได้ร่วมกัน แปลงนิยามออกมาเป็นสัญลักษณ์ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ จดจำและนำไปปฏิบัติ โดยมีความหมายว่า ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงนั้นเป็นเรื่องของทางสายกลางที่อยู่ภายใต้เงื่อนไข 2 ข้อ คือ 1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบ ที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้น ปฏิบัติ 2) เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต และมี 3 คุณลักษณะที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันไป คือ 2.1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่ เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น 2.2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้อง เป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน

คำนึงถึงผล ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจาก การกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ 2.3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการ เปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดย คำนึงถึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล การนำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้จะนำชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ไปสู่การพัฒนาที่ สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

สรุปได้ว่า จากการศึกษาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ คือ การยึดหลักทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนการใช้ความรู้ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และมีคุณธรรมเป็น พื้นฐานในการตัดสินใจและการกระทำ

2.1.3 หลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาสู่ความเข้าใจที่ตรงกันได้จำแนก องค์ประกอบของปรัชญาเป็นกรอบความคิด คุณลักษณะ ค่านิยม เงื่อนไขและแนวทางปฏิบัติผลที่ คาดว่าจะได้รับ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546 ,น. 37-46)

2.1.3.1 กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทาง ที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย ที่ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ตลอดเวลาและเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัตซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงมีความไม่แน่นอน และมีความเชื่อมโยงกับกระแสโลก โดยมุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและ ความยั่งยืนของการพัฒนา

2.1.3.2 คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตน ได้ในทุกระดับทุกหน้าที่ เป็นการดำเนินตามทางสายกลาง ก้าวทันต่อโลก ไม่ใช่การปิดประเทศ แต่ใน ขณะเดียวกันก็ไม่เปิดเสรีเต็มที่อย่างไม่มีทางควบคุมดูแล ไม่ใช่อยู่อย่างโดดเดี่ยวหรืออยู่โดยพึ่งพิงภายนอก ทั้งหมดมีคุณลักษณะที่มุ่งเน้นถึงการกระทำที่มีความพอประมาณบนพื้นฐานของความมีเหตุผล และ การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง

2.1.3.3 ค่านิยม ความพอเพียงต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อมกันดังนี้

1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มาก เกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภค ที่อยู่ในระดับสมดุลง การใช้จ่าย การออม อยู่ในระดับที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียง นั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

2.1.3.4 เจื่อนใจ การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1) เจื่อนใจความรู้ ประกอบด้วย

1.1) ความรอบรู้ คือมีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้านในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์พื้นฐานการนำไปใช้ในการปฏิบัติอย่างพอเพียง เนื่องจากการมีความรอบรู้ย่อมทำให้มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง

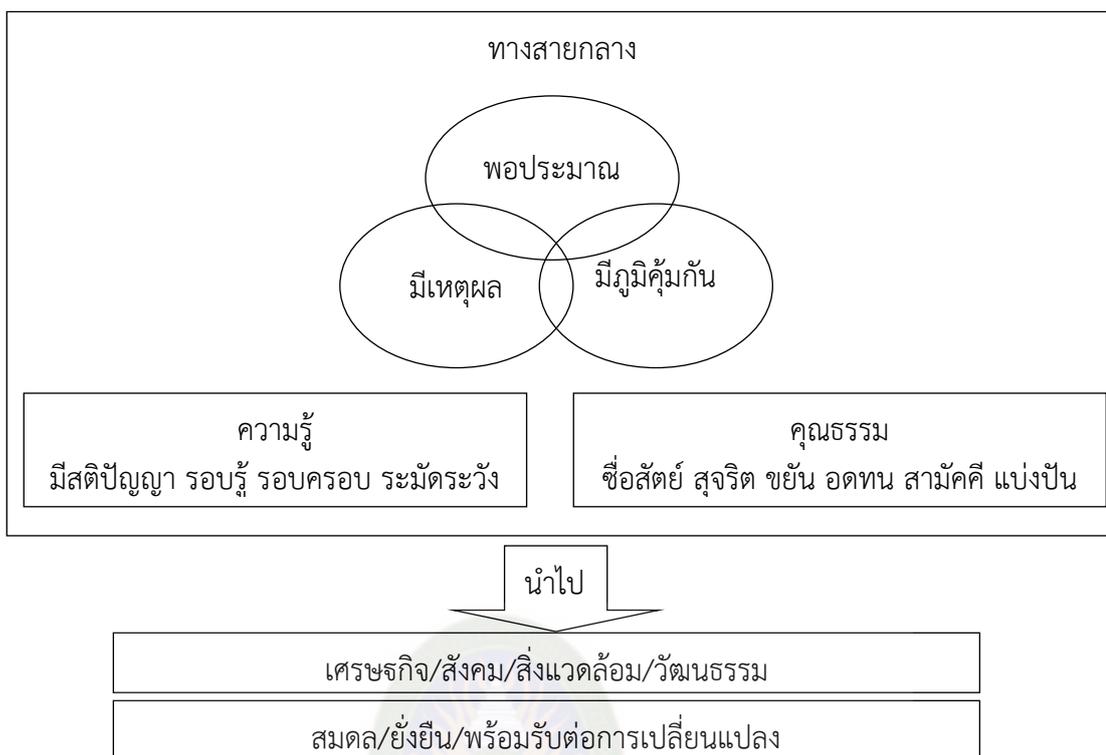
1.2) ความรอบคอบ คือมีการวางแผน โดยสามารถที่จะนำความรู้และหลักวิชาการต่าง ๆ มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันสัมพันธ์กัน

1.3) ความระมัดระวัง คือความมีสติ ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ในการนำแผนปฏิบัติที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชาต่าง ๆ เหล่านั้นไปใช้ในทางปฏิบัติ โดยเป็นการระมัดระวังให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

2) เจื่อนใจคุณธรรม จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

2.1.3.5 แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ ความพอเพียงเป็นทั้งวิธีการและผลจากการกระทำโดยทำให้เกิดวิถีการพัฒนาและผลของการพัฒนาที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยีในขณะเดียวกัน ความสมดุลของการกระทำทั้งหมดและผลอาจนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนา ภายใต้พลวัตทั้งภายในและภายนอกประเทศได้

จะเห็นได้ว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นลักษณะสามห่วงสองเจื่อนใจ ดังนี้ สามห่วง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ส่วนสองเจื่อนใจ คือฐานความรู้และฐานคุณธรรม โดยมีเป้าหมาย คือความสมดุลและความยั่งยืน ดังแสดงในภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 หลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงข้างต้น สรุปได้ว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน ในตัวดีพอสมควรต่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภค ที่อยู่ในระดับสมดุล การใช้จ่าย การออม อยู่ในระดับที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังมาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน

2.1.4 ความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 ว่า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556, น. 23)

“ คำว่า พอเพียงมีความหมายอีกอย่างหนึ่ง มีความหมายกว้างออกไปอีก ไม่ได้ หมายถึง การมีพอสำหรับใช้เองเท่านั้น แต่มีความหมายว่าพอมีพอกิน พอมี พอกินนี้ ถ้าใครได้มาอยู่ที่นี้ในศาลานี้ เมื่อเท่าไร 20, 24 ปี เมื่อปี 2517 ถึง 2541 นี้ ก็ 24 ปีใช้ไหม วันนั้น ได้พูดว่า เราควรจะปฏิบัติให้พอมีพอกิน พอมีพอกินนี้ก็แปลว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคนพอมีพอกินก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอมีพอกินก็ยิ่งดีและประเทศไทยเวลานั้นก็เริ่มจะไม่พอมี พอกิน บางคนก็มีมาก บางคนก็ไม่มีเลย สมัยก่อนนี้พอมีพอกิน มาสมัยนี้ชักจะไม่พอมีพอกิน จึงต้องมีนโยบายที่จะทำเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อที่จะให้ทุกคนมีพอเพียงได้

ให้พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่า พอ แม้บางอย่างอาจจะดูฟุ่มเฟือย แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ อันนี้ก็ความหมายอีกอย่างของเศรษฐกิจหรือระบบพอเพียงเมื่อปีที่แล้วตอนที่พูดพอเพียงแปลในใจแล้วก็ได้พูดออกมาด้วยว่าจะแปลเป็น Self-sufficiency (พึ่งตนเอง) ถึงได้บอกว่าพอเพียงแก่ตนเอง แต่ความจริงเศรษฐกิจพอเพียงนี้กว้างขวางกว่า Self-sufficiency คือ Self-sufficiency นั้น หมายความว่าผลิตอะไรมีพอที่จะใช้ ไม่ต้องไปขอซื้อคนอื่น อยู่ได้ด้วยตนเอง (พึ่งตนเอง) เป็นตามที่เขาเรียกว่ายืนบนขาของตัวเอง (ซึ่งแปลว่าพึ่งตนเอง)”

จากกระแสพระราชดำรัสดังกล่าว ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสรุปได้ ดังนี้ (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2550, น. 34)

ประการแรก เป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดถือหลักการที่ว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผลให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรกเมื่อเหลือจากการบริโภคแล้วจึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อการค้าเป็นอันดับรองลงมา ผลผลิตส่วนเกินที่ออกสู่ตลาดก็จะเป็นกำไรของเกษตรกร ในสภาพการณ์เช่นนี้ เกษตรกรจะกลายเป็นผู้กำหนดหรือเป็นผู้กระทำต่อตลาดแทนที่ว่าตลาดจะเป็นตัวกระทำหรือเป็นตัวกำหนดเกษตรกรดังเช่นที่เป็นอยู่ในขณะนี้ และหลักใหญ่ที่สำคัญยิ่ง คือการลดค่าใช้จ่าย โดยการสร้างสิ่งอุปโภคบริโภคในที่ดินของตนเอง เช่น ข้าว น้ำ ปลา ไข่ ไม้ผล พืชผัก ฯลฯ

ประการที่สอง เศรษฐกิจแบบพอเพียงให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้าน ทั้งนี้ กลุ่มชาวบ้านหรือองค์กรชาวบ้านจะทำหน้าที่เป็นผู้นำดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้หลากหลายครอบคลุมทั้งการเกษตรแบบผสมผสานหัตถกรรมการแปรรูปอาหาร การทำธุรกิจค้าขาย และการท่องเที่ยวระดับชุมชน ฯลฯ เมื่อองค์กรชาวบ้านเหล่านี้ได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็งและมีเครือข่ายที่กว้างขวางมากขึ้นแล้ว เกษตรกรทั้งหมดในชุมชนก็จะได้รับการดูแลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้รับการแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ด้าน เมื่อเป็นเช่นนี้ เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศก็จะสามารถเติบโตไปได้อย่างมีเสถียรภาพ ซึ่งหมายความว่าเศรษฐกิจสามารถขยายตัวไปพร้อม ๆ กับสภาพการณ์ด้านการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น

ประการที่สาม เศรษฐกิจแบบพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีความเมตตา ความเอื้ออาทร และความสามัคคีของสมาชิกในชุมชนในการร่วมแรงร่วมใจ เพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจึงมิได้หมายถึงรายได้แต่เพียงมิติเดียว หากแต่ยังรวมถึงประโยชน์ในมิติอื่น ๆ ด้วย ได้แก่ การสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน ความสามารถในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาไว้ ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของไทยให้คงอยู่ตลอดไป

สรุปได้ว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นกรอบแนวคิด ซึ่งมุ่งให้ทุกคนสามารถพึ่งพาตัวเองได้ รวมถึงการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น จนเกิดความยั่งยืน คำว่า “พอเพียง” คือ การดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง โดยตั้งอยู่บนหลักสำคัญสามประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยดำรงชีวิตตามหลักการทั้งสามข้อนั้น จำเป็นต้องมีความรู้และคุณธรรมประกอบด้วยความรู้ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม เช่น ความรู้ในการประกอบวิชาชีพช่วยให้ธุรกิจและการงานเจริญก้าวหน้า หรือความรู้ในการลงทุนช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้นักลงทุน ทั้งนี้ ความรู้และประสบการณ์จะช่วยทำให้เราตัดสินใจได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ถึงแม้ว่า พื้นฐานความคิดและประสบการณ์ที่แตกต่างกันอาจทำให้เหตุผลของแต่ละคนนั้นแตกต่างกัน แต่หากทุกคนยึดมั่นอยู่ในหลักคุณธรรม ก็จะทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข การพึ่งพาตัวเองได้เป็นเพียงส่วนเริ่มต้นของการ

พัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเมื่อทุกคนสามารถดูแลตัวเอง และครอบครัวได้แล้ว ขึ้นต่อไปอาจทำการพัฒนาธุรกิจ โดยมีการรวมกลุ่มกันในวิชาชีพเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการรวมกลุ่มกันนั้น ไม่จำกัดเฉพาะการรวมกลุ่มของชาวบ้าน เกษตรกร ในรูปของสหกรณ์ การทำงานในเมืองก็สามารถมีการรวมกลุ่มกันได้ เช่น การแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ในการทำธุรกิจของกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน การแลกเปลี่ยนแนวคิดการลงทุน เพื่อเป็นการต่อยอดความรู้ รวมไปถึงการแบ่งปันความช่วยเหลือส่งกลับคืนสู่สังคม ไปสู่กลุ่มที่ยังต้องการความช่วยเหลืออยู่ เช่น กิจกรรมจิตอาสา เพื่อสร้างสังคมที่เข้มแข็งและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข จะเห็นได้ว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นแนวคิดที่ตั้งอยู่บนความไม่ประมาท ด้วยการใช้ความรู้และคุณธรรม เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตัวเองได้ และเผื่อแผ่ไปถึงสังคม ซึ่งเราสามารถนำหลักการปฏิบัติไปปรับใช้ได้ทั้งในชีวิตการทำงานและการดำรงชีวิต

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2.1 ความหมายของความรู้

มีผู้ที่ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรู้และได้ให้ความหมายของคำว่า “ความรู้” ไว้ ดังนี้

บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ (2535, น. 7) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า หมายถึง การระลึกถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาแล้ว และรวมถึงการจำเนื้อเรื่องต่าง ๆ ทั้งที่ปรากฏอยู่ในแต่และเนื้อหาวิชา และวิชาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหานั้นด้วย

จันทรา ปักกระโถ (2552, น. 8) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า หมายถึง ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และรายละเอียดของเรื่องราวและการกระทำต่างๆ ที่บุคคลได้ประสบมาและเก็บสะสมไว้ เป็นความจำที่สามารถถ่ายทอดต่อไปได้และสามารถวัดความรู้ได้โดยการระลึกถึงเรื่องเหล่านั้นแล้ว แสดงออกมา

ศุภชัย ชัยจันทร์ (2553, น. 48) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า ความรู้ หมายถึง สิ่งที่เป็นจริงที่ได้รับการพิสูจน์ยืนยันความถูกต้องแท้จริงเพียงการรับรู้ของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกัน

ไพฑูรย์ ทองสุข (2556, น. 3) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่าความรู้ หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่ายๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยู่งยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

จรรยา เฉลิมทอง (2559, น. 19-20) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า ความรู้ คือ ความสามารถทางสมองในการจดจำหรือเรื่องราวต่างๆ ตามเนื้อหาที่เรียนหรือถ้ามีประสบการณ์มาแล้วการเรียนการสอน จากตำรา หรือจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนการสอน ประกอบด้วย

1. ความรู้ในเรื่องเฉพาะต่างๆ ได้แก่

1.1 ความรู้ความจำเกี่ยวกับคำศัพท์และนิยามหรือทำเทคนิคในวิชานั้นๆ เป็นการแสดงความรู้ความจำในลักษณะความหมายของคำนิยามคำเฉพาะกลุ่มความหมายต่างๆ รูปภาพต่างๆ อักษรวิธี หรืออักษรย่อคำต่างๆ เครื่องหมายต่างๆ และสัญลักษณ์ต่างๆ ที่สามารถใช้เป็นการเฉพาะของเนื้อเรื่องนั้นๆ

1.2 ความรู้ความจำเกี่ยวกับข้อบังคับและความจริงที่เกิดขึ้นเฉพาะในวิชานั้น เป็นการแสดงความรู้ความจำในลักษณะของข้อความจริงหรือข้อเท็จจริงข้อบังคับต่างๆ วัน เวลา และสถานที่ของเหตุการณ์เรื่องราวต่างๆ ที่กำหนดขึ้นเป็นการเฉพาะของเรื่องหรือเนื้อเรื่องนั้นๆ

1.3 ความรู้ความจำเกี่ยวกับเจเนเป็นการแสดงความรู้ความจำในลักษณะของกฎเกณฑ์หรือคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ ที่ใช้เฉพาะเรื่องหรือเนื้อเรื่องนั้นๆ เพื่อการตรวจสอบเปรียบเทียบวินิจฉัยตัดสินสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านั้น

2. ความรู้ในกระบวนการวิธีการและแนวปฏิบัติ ได้แก่

2.1 ความรู้ความจำเกี่ยวกับระเบียบแบบแผนของการปฏิบัติ เป็นการแสดงความรู้ความจำลักษณะของระเบียบ แบบแผน พฤติกรรม ธรรมเนียม ประเพณีนิยมหรือความเคยชินที่ได้ดำเนินการปฏิบัติมาในเรื่องนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง และเป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่

2.2 ความรู้ความจำเกี่ยวกับลำดับวิธีการ ขั้นตอนดำเนินการ และแนวโน้มการปฏิบัติ เป็นการแสดงความรู้ความจำในลักษณะของลำดับวิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติหรือลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องราวนั้นๆ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต

2.3 ความรู้ความจำเกี่ยวกับการจัดประเภทและหมวดหมู่ในการปฏิบัติเป็นการแสดงความรู้ความจำในลักษณะของการจัดหมวดหมู่ ประเภท เหตุการณ์ เรื่องราวหรือลักษณะเด่นของเรื่องนั้นๆ ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นและการปฏิบัติ

2.4 ความรู้ความจำเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติ เป็นการแสดงความรู้ความจำในลักษณะของกระบวนการปฏิบัติในเรื่องหรือเนื้อเรื่องนั้นๆ เพื่อให้ได้ผลจากการดำเนินการหรือสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น

3. ความรู้ความจำรวบยอดและการสรุปความสำคัญของหลักวิชา ได้แก่

3.1 ความรู้ความจำในลักษณะของการสรุปความสำคัญของหลักหรือเนื้อเรื่องนั้น ๆ โดยการรวบยอดเป็นวิชาหลักเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาและการอธิบายในเรื่องหรือวิชาอื่น ๆ ที่มีความสอดคล้องหรือคล้ายคลึงกัน

3.2 ความรู้ความจำเกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง เป็นการแสดงความรู้ความจำ เนื้อหาของกระบวนการนำหลักวิชาหรือเรื่องนั้นๆ ในหลายๆ หลักวิชาหรือเนื้อเรื่องมาเสริมสร้างความสัมพันธ์กันออกแบบโครงสร้างและทฤษฎีของเนื้อเรื่องหรือหลักวิชาใหม่ได้ ซึ่งต้องอยู่ในกลุ่มรู้เรื่องเดียวกัน

จากแนวคิดและความหมายข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า **ความรู้** หมายถึงข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และรายละเอียดของเรื่องราวและการกระทำต่าง ๆ ที่บุคคลได้ประสบมาและเก็บสะสมไว้ เป็นความจำที่สามารถถ่ายทอดต่อ ๆ ไปได้ และสามารถวัดความรู้ได้โดยการระลึกถึงเรื่องเหล่านั้นแล้ว แสดงออกมา

2.2.2 ความหมายของความเข้าใจ

มีผู้ที่ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจและได้ให้ความหมายของคำว่าความเข้าใจ ไว้ดังนี้ จักรกริช ใจดี (2542, น. 8-9) ได้แยกความเข้าใจออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การแปรความ คือ ความสามารถในการจับใจความให้ถูกต้องกับสิ่งที่สื่อความหมายหรือความสามารถในการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง หรือจากการสื่อสารรูปแบบหนึ่งไปสู่อีกรูปแบบหนึ่ง

2. การตีความ คือ ความสามารถในการอธิบาย หรือแปลความหมายหลายๆอัน มาเรียบเรียง โดยทำการจัดระเบียบ สรุปยอดเป็นเนื้อความใหม่ โดยยึดเป็นเนื้อความเดิมเป็นหลักไม่ ต้องอาศัยหลักเกณฑ์อื่นใดมาใช้

3. การขยายความ คือ ความสามารถที่ขยายเนื้อหาข้อมูลที่รับรู้มาให้มากขึ้น หรือเป็นความสามารถในการทำนาย หรือคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าได้อย่างดี โดยอาศัยข้อมูลอ้างอิงหรือแนวโน้มที่เกินเลยจากข้อมูล

จันทรา ปักกระโถ (2552, น. 9) ได้ให้ความหมายของความเข้าใจไว้ว่าความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาและจากประสบการณ์ของแต่ละคน มาดัดแปลง ให้เหมาะสมกับพฤติกรรมต่างๆ โดยสามารถวิเคราะห์ ประเมินได้

ศุภชัย ชัยจันทร์ (2553, น. 48) ได้ให้ความหมายของความเข้าใจว่า หมายถึง พฤติกรรมของมนุษย์ที่เป็นขั้นต่อจากความรู้ ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ความสามารถทางสมอง และทักษะของแต่ละบุคคลที่สูงขึ้นในการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดความเป็นจริงและแสดงให้เป็นรูปธรรม

จรรยา เฉลิมทอง (2559, น. 19-20) ได้ให้ความหมายของความเข้าใจไว้ว่าความเข้าใจ คือ ความสามารถในการนำความรู้ทางการที่ได้รับมาดำเนินการขยายผลหรือผสมผสานให้เพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างเหมาะสม ถูกต้องและสมเหตุสมผล เพื่อการเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ขยายเนื้อเรื่องเดิมให้แตกฉานได้อย่างเป็นความเข้าใจที่แท้จริง ประกอบด้วย

1. ความเข้าใจในการแปลความ เป็นความสามารถของการสื่อความหมายในเหตุการณ์ ในเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้น และสามารถใช้ภาษาหรือกระบวนการวิธีการใหม่ในการนำเสนอเรื่องนั้นๆ แต่ยังคงความหมายเดิมในเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้นๆ เช่น การดำเนินการจากการใช้ภาษาพูดเป็นภาษาเขียนหรือภาษาสากล การดำเนินการจากการใช้รูปภาพพฤติกรรมท่าทางหรือความหมายเป็นข้อความหรือบทความ การดำเนินการจัดข้อความยาวๆให้เป็นข้อความหรือคำสั้นๆ หรือสร้างเป็นคำศัพท์เทคนิคใหม่ๆ เป็นต้น

2. ความเข้าใจในการตีความ เป็นความสามารถของการสรุปความการมองภาพส่วนรวมมาเป็นองค์รวมใจความสั้นๆ ที่มีความหมายหรือเป็นความให้ได้ความหมายนั้นๆ

3. ความเข้าใจในการขยายความ เป็นความสามารถของการเสริมสร้างหรือแต่งเติมหรือขยายความรู้ความคิดให้เพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างเหมาะสมถูกต้อง และสมเหตุสมผล เพื่อการเสริมสร้างและสามารถขยายความหมายของเรื่องหรือเนื้อเรื่องนั้นๆได้ ซึ่งจะต้องใช้การแปลความและการตีความมาประกอบด้วย

จากความหมายของความเข้าใจข้างต้น ผู้วิจัยสรุปความหมายของความเข้าใจได้ว่า ความเข้าใจ คือ ความสามารถในการนำความรู้จากการที่ได้รับการถ่ายทอดมาดำเนินการขยายผลหรือผสมผสานให้เพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างเหมาะสม ถูกต้องและสมเหตุสมผล เพื่อการเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ ขยายเนื้อเรื่องเดิมได้โดยเป็นความเข้าใจที่แท้จริง เพื่อใช้ในการทำนาย หรือคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าได้อย่างดี โดยอาศัยข้อมูลอ้างอิงหรือแนวโน้มจากข้อมูลเดิม

2.2.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ได้มีผู้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้ให้ความหมายของคำว่า “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ดังนี้

วิเชียรราชกูร์ ประทีปศิริ (2551, น. 6) ได้ให้ความหมายของ “ความรู้และ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ไว้ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถที่จะจดจำข้อเท็จจริงหรือเรื่องราวต่าง ๆ ในเนื้อหาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ได้ศึกษาหรือได้ประสบมาและสามารถที่จะบอก เขียน หรือเล่าเป็นการระลึกข้อเท็จจริง ออกมาได้อย่างถูกต้อง

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถในการบ่งบอกใจความสำคัญของเรื่องราวต่าง ๆ โดยการแปลความ การขยายความ ในเนื้อหาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วเปรียบเทียบกับย่อเอาแต่ใจความสำคัญ หรือผสมผสานสิ่งใหม่ที่พบเห็นกับประสบการณ์เดิมได้อย่างถูกต้อง

มนต์ฤดี ทองรัตน์ (2552, น. 6) ได้ให้ความหมายของ “ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ไว้ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง สิ่งที่นักศึกษาสั่งสมมาจากการเล่าเรียน การค้นคว้า จากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการแปลความหมายและตีความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

จันทรา ปักการะโล (2552, น. 4) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความหมายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตใน 3 ด้าน

ศีลวัต ศรีสวัสดิ์ (2552, น. 9) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถในการจดจำหรือระลึกถึง รวมทั้งการแปลความตีความสรุปความและขยายความจากรื่องราวหรือข้อเท็จจริงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับคนอื่นทราบตามที่ได้รับรู้หรือเรียนรู้มา

นิภาพร นันตา (2555, น. 8-9) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถในการจดจำหรือระลึกถึง รวมทั้งการแปลความ ตีความ สรุปความและขยายความจากรื่องราวหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ เป็นแนวทางให้สามารถดำรงชีวิตภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ อยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน มีองค์ประกอบ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจข้างต้น สรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถในการจดจำ ระลึกถึงเรื่องราวต่างๆ ทั้งความหมายของคำ นิยามศัพท์ และสัญลักษณ์ต่างๆ จากเนื้อหาที่ได้เรียนมา หรือข้อเท็จจริงที่ประสบมาแล้ว เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วสามารถถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับมา ให้กับบุคคลอื่นได้รับรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2.3 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ได้มีผู้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้ให้ความหมายของคำว่า “พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ดังนี้

กิตติยา คำพิงพร และสุภาพร แซ่ฉั่ว (2550, น. 141-142) กล่าวว่า พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง ปฏิกริยาหรือพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตที่สามารถสังเกตได้หรือไม่ ก็ตามถ้าสิ่งมีชีวิตนั้นเป็นคน พฤติกรรมของคนก็หมายถึงปฏิกริยาต่างๆ ที่บุคคลแสดงออกมา ซึ่งมีทั้งพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) หมายถึง กิจกรรมปฏิกริยาภายในตัวบุคคล มีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม แม้ว่าพฤติกรรมภายในที่เป็นรูปธรรมจะไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่ก็สามารถใช้เครื่องมือบางอย่างช่วยในการวัดได้ เช่น การเต้นของหัวใจ การทำงานของปอด ฯลฯ สำหรับพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม โดยพฤติกรรมภายนอกนี้ไม่สามารถมองเห็นได้ และไม่สามารถใช้เครื่องมือตรวจสอบได้ แต่อาจวัดโดยทางอ้อม โดยผ่าน ตัวแปรอื่น พฤติกรรมภายในมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกมา ซึ่งอาจสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกันก็ได้สำหรับ พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) เป็นสิ่งที่มองเห็นได้ตลอดเวลา เช่น การพูด การแสดง อากัปกิริยาต่างๆ อาจเป็นการแสดงออกขณะรู้สึกตัว หรือไม่รู้สึกตัว เช่น การละเมอขณะนอนหลับ เป็นต้น การที่จะประเมินคุณภาพของคนก็สามารถดูได้จากพฤติกรรมภายนอก เช่น ความสุภาพ ความคล่องแคล่วว่องไว ความตรงต่อเวลา ความก้าวร้าว ความหยาบ ความเรียบร้อย ซึ่งพฤติกรรมภายนอกเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ในการที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

กระทรวงมหาดไทย (2551, น. 11-12) ได้แบ่งพฤติกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ตามกรอบแนวคิดของกรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทยตามตัวชีวิต 6 X 2 และทฤษฎีลำดับขั้นของแรงจูงใจ (Maslow's hierarchical Theory of Motivation) มีดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมด้านการลดรายจ่าย ได้แก่ การปลูกพืชผักสวนครัวการเลี้ยงสัตว์การผลิตเครื่องอุปโภคไว้ใช้เอง และการลดละเว้นเลิกอบายมุขต่างๆ เป็นต้น
2. พฤติกรรมด้านการเพิ่มรายได้ ได้แก่ การมีอาชีพเสริมการทำเกษตรผสมผสานหรือการปลูกพืชหมุนเวียนหลายๆ ชนิดตลอดปีและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบอาชีพ เป็นต้น
3. พฤติกรรมด้านการประหยัดและความปลอดภัย ได้แก่ การรู้จักออมเงินการประหยัดพลังงานและการนำของเก่าๆ ที่ใช้แล้วมาปรับปรุงซ่อมแซมเพื่อใช้ประโยชน์ตลอดจนมีการทำประกันชีวิตและประกันภัยการรู้จักการป้องกันภัยหรืออันตรายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานหรือในชีวิตประจำวันเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันตัวที่ดีในการเตรียมตัวให้พร้อมรับกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

4. พฤติกรรมด้านการเรียนรู้ ได้แก่ การสนับสนุนให้บุตรหลานสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

5. พฤติกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การใช้วัสดุดีบในการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืน การร่วมดูแลรักษาป่าไม้แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำต่างๆ เป็นต้น

6. พฤติกรรมด้านการรักษามัคคีเอื้ออาทร ได้แก่ การร่วมกันช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสการร่วมกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนเป็นประจำและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2551, น. 23) ได้ให้ความหมายและอธิบายมิติต่าง ๆ ของการกระทำ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่มากหรือน้อยเกินไป ในมิติต่าง ๆ ของการกระทำ 5 ประการ คือ

1.1 ด้านจิตใจ คือ เริ่มต้นจากตนเองต้องตั้งสติ มีปัญญา มีจิตสำนึกที่ดี มีเมตตาเอื้ออาทร มีความเข้าใจและประนีประนอม คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้

1.2 ด้านสังคม คือ การสร้างความพอดีในทุกระดับของสังคม โดยเริ่มจากครอบครัว ชุมชนและสังคม ซึ่งต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน รู้จักผนึกกำลังและที่สำคัญ มีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากฐานรากที่มั่นคงและแข็งแรง

1.3 ด้านเศรษฐกิจ คือ ต้องอยู่อย่างพอดี พอมีพอกิน ไม่หุงรหยา ฟุ่มเฟือย

1.4 ด้านเทคโนโลยี คือ ควรเหมาะสมสอดคล้องกับสถานะและความต้องการของประเทศและควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สอดคล้องเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมของเรา

1.5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ใช้อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพตลอดจนรณรงค์รักษาทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ ซื่อตรงและไม่โลภอย่างมาก หลักของความมีเหตุผลมี 5 ประการ คือ

2.1 ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิต

2.2 ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องสุจริตแม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีวิต

2.3 ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ และแข่งขันในทางการค้าขายประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง

2.4 ไม่หยุดนิ่งที่หาหนทางในชีวิต หลุดพ้นจากความทุกข์ยาก

2.5 ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลด เลิก สิ่งชั่วกิเลสให้หมดสิ้นไป ไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัวเอง ทำลายผู้อื่น พยายามเพิ่มพูนรักษาความดีที่มีอยู่ให้จงงามสมบูรณ์ ยั่งยืน

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล หลักของการมีภูมิคุ้มกัน มี 2 ประการ คือ

3.1 ภูมิความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยง เพื่อประกอบการวางแผนและการใช้ความระมัดระวังในชั้นปฏิบัติ

3.2 ภูมิคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิต

ปราโมทย์ มลคล้ำ (2550, น. 14) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การกระทำที่การแสดงออกของผู้นำครอบครัว ในด้านการดำเนินชีวิตที่ใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตน ตลอดจนการใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมในการวางแผนการตัดสินใจและการดำเนินชีวิต อย่างพออยู่ พอกิน พอใช้ พอจ่ายลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือยไม่จำเป็นอย่างเหมาะสมกับฐานะของตน เกิดความสมดุลระหว่างรายรับกับรายจ่าย และถ้ามีเงินเหลือก็แบ่งเก็บออมไว้บางส่วน ช่วยเหลือผู้อื่นบางส่วน และอาจจะใช้จ่ายมาเพื่อปัจจัยเสริมอีกบางอย่างเช่นเที่ยวความบันเทิง เป็นต้น เพื่อสร้างความสุขในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมตามอัตภาพ

อรวรรณ ชมชัยยา และขวัญใจ จรรย์ทัศน์กร (2555, น. 4) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของผู้ปกครองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนิน ชีวิตในครอบครัวตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลัก 3 ประการ คือ

1. ความพอประมาณ หมายถึง การดำเนินชีวิตแบบพอประมาณ การเป็นแบบอย่างให้กับเด็กในด้านความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การดำเนินชีวิตแบบมีเหตุผล การเป็นแบบอย่างให้กับเด็กในด้านการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การดำเนินชีวิตแบบมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี การสร้างและการเตรียมสภาวะแวดล้อมให้เด็กเกิดความพร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

นิภาพร นันทา (2555, น. 9) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การแสดงออกของบุคคลที่มุ่งเน้นในด้านการประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน และใช้จ่ายเงินที่ได้มาอย่างพอเพียงและประหยัด ตามกำลังเงินของบุคคลนั้นเพื่อให้บุคคลได้สนองความต้องการทางด้านร่างกายอย่างพอเพียง มีความรู้สึกปลอดภัย สามารถช่วยเหลือผู้อื่นในกลุ่มและพัฒนาตนให้สมบูรณ์แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ พฤติกรรมด้านความพอประมาณ พฤติกรรมด้านความมีเหตุผล และพฤติกรรมการมีภูมิคุ้มกัน

1. พฤติกรรมด้านความพอประมาณ หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติที่มีความพอดี ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น การบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หุนหัน ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ

2. พฤติกรรมด้านความมีเหตุผล หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติที่เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ เช่น การประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องสุจริต ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ไม่เกี่ยวข้องกับกาพนัน สุรา บุหรี่ หรืออบายมุขต่างๆ

3. พฤติกรรมด้านการมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติที่เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล มีภูมิคุ้มกันในด้านความรู้และด้านคุณธรรม เช่น การชวนหาความรู้เพิ่มเติม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดูแลสุขภาพ มีคุณธรรม เอื้ออาทร รัก สามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความอดทน มีความเพียร

การศึกษาแนวคิด สรุปได้ว่า พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หมายถึง แนวทางการปฏิบัติตนและการดำรงตนของครูสังกัดสำนักส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีต่อการรับผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม โดยสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านความพอประมาณ หมายถึง การแสดงออกในการดำเนินชีวิตมีความพอดี ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป ไปตามอัตภาพหรือตามสภาพแวดล้อมรู้ความสามารถ รู้ศักยภาพ รู้จุดอ่อน-จุดแข็งของตนเอง รู้จักตัดทอนค่าใช้จ่าย ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและรักษาสิ่งแวดล้อม

2. พฤติกรรมด้านความมีเหตุผล หมายถึง การรู้จักใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิต เจริญเติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไป รู้จักแยกแยะสิ่งที่ดีสิ่งที่เลว มีความละเอียด รอบครอบ อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องและความเป็นจริง คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว

3. พฤติกรรมด้านการมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตนเองและคนรอบข้างให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ไม่ตกอยู่ในความประมาท รู้จักประหยัด อดออมและใช้จ่ายอย่างเหมาะสมกับรายได้และสถานภาพของตนเอง คิดอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน โดยคำนึงสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการนำมาใช้ในการศึกษา ในงานวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น เพราะเนื่องจากงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับความรู้ความเข้าใจและระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของครูตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ผู้วิจัยต้องทราบถึงความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงจะทำให้การวิจัยถูกต้อง และเพื่อที่จะสามารถอธิบายถึงความเชื่อมโยงของความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ที่ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาได้

2.4 บทบาทและหน้าที่ของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วย ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น, 2560, น. 54-60) ดังนี้

2.4.1 บทบาทหน้าที่ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.4.1.1 จัดการเรียนการสอนให้กับผู้ไม่รู้หนังสือตามเกณฑ์ที่สำนักงานประมาณกำหนดไม่น้อยกว่าภาคเรียนละ 35 คน ในกรณีที่ผู้ไม่รู้หนังสือในพื้นที่รับผิดชอบมีไม่ถึงเกณฑ์ให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาระดับประถม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 60 คน

2.4.1.2 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างยั่งยืน จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

2.4.1.3 ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของ กศน.อำเภอหรือเขต

2.4.1.4 ผู้ตรวจการดำเนินงาน กศน.ตำบล หรือแขวง

2.4.1.5 งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

2.4.2 บทบาทหน้าที่ของครู กศน.ตำบล

ครู กศน.ตำบล มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.4.2.1 การวางแผนจัดทำฐานข้อมูลชุมชน จัดทำแผนพัฒนา กศน. ตำบล และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2.4.2.2 การจัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

1) จัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบ ได้แก่

1.1) การส่งเสริมการรู้หนังสือ

1.2) การศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3) การศึกษาต่อเนื่อง

2) จัดและส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่

2.1) ส่งเสริมการอ่าน

2.2) จัดและพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2.3) บริการข่าวสารข้อมูล และสื่อที่หลากหลาย

2.4) จัดและส่งเสริมกิจกรรมห้องสมุดประชาชนตำบล ห้องสมุดชุมชน

มุมหนังสือบ้าน

2.4.2.3 บริการการเรียนรู้ในชุมชนร่วมกับภาคีเครือข่าย

1) ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) ร่วมกับ (สอศ.)

2) ชมรมคุ้มครองผู้บริโภค ร่วมกับ (สคบ.)

3) ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน ร่วมกับ (กระทรวงไอซีที)

4) มุมวิทยาศาสตร์เพื่อชีวิตร่วมกับ (สสวท.)

5) หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ร่วมกับโรงพยาบาล สถานีอนามัย

6) ธนาคารเคลื่อนที่

7) อำเภอเคลื่อนที่ ร่วมกับอำเภอ

2.4.2.4 สร้างและพัฒนาภาคีเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน โดยการประสานขอความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย องค์กรชุมชนผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อร่วมเป็นอาสาสมัคร กศน. อาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น

2.4.2.5 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่แผนงาน โครงการ กิจกรรมและผลการดำเนินงานของ กศน.ตำบล ในรูปแบบต่างๆ

2.4.2.6 รายงานผลการปฏิบัติงาน รายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามแบบรายงานและระยะเวลาที่กำหนด และรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของ กศน. ตำบล

2.4.3 บทบาทหน้าที่ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะแนว เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทุกประเภท พร้อมทั้งให้บริการสื่อการเรียนการสอนแก่นักศึกษาและประชาชนโดยปฏิบัติงานวันละไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมงติดต่อกัน และสัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 5 วัน เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ เป็นกรปฏิบัติงานเต็มวัน เพื่อตอบสนองความแตกต่างของนักศึกษาที่มีเวลาว่างไม่ตรงกันจะมาพบกลุ่มหรือศึกษาค้นคว้าได้ตามสะดวก ไม่ต้องจำกัดเวลา ให้ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมเป็นรายเดือนทุกเดือนในอัตราตามวุฒิการศึกษาแต่ไม่เกินวุฒิปริญญาตรี โดยศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจะต้องเข้าเกณฑ์ขั้นต่ำด้วย ดังนี้

2.4.3.1 ด้านการบริหารจัดการ

1) อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ มีสถานที่ตั้งสำหรับใช้ในการดำเนินงานของ ศรช.ตามท้องที่ปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าเหมาะสม มีครุภัณฑ์ที่จำเป็น เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นวางสื่อการเรียน ตู้เก็บเอกสาร เป็นต้น

2) การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการ มีการจัดเตรียม ควบคุม ดูแล และใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ให้เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีการจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ให้เป็นปัจจุบัน และดูแลรักษาให้สามารถใช้งานได้ที่อยู่เสมอสื่อการเรียนให้มีการจัดระบบหมวดหมู่และประเภทของสื่อให้สะดวกต่อผู้ใช้บริการ

2.4.3.2 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

1) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา และ/หรือ

2) ส่งเสริม สนับสนุน เอื้ออำนวยความสะดวก และ/หรือประสานงานเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐเอกชนชุมชน สถานประกอบการ และประชาชนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

สำหรับ ครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีบทบาทในการดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน ดังนั้น การจัดการความรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญควบคู่ไปด้วย เนื่องจากมีองค์ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญา อยู่ทั่วไปในท้องถิ่น ครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต้องสามารถจัดการกับความรู้ นั้น ๆ ให้เป็นระบบ มีการจดบันทึกรวบรวม มีการเผยแพร่องค์ความรู้เปิดโอกาสให้คนทั่วไปได้เข้าถึงองค์ความรู้ และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้ ก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นประโยชน์ต่อบุคคล และครอบครัว ทั้งนี้การทำงานจำเป็นต้องประสานกันเป็นเครือข่าย

เพื่อความร่วมมือร่วมใจในการทำงานให้เกิดผลดี ซึ่งบทบาทหน้าที่เหล่านี้เป็นของ ครู กศน. ที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน ภายใต้แนวคิดของการจัดการศึกษาในชุมชน ซึ่งกำหนดให้ ชุมชนคือห้องเรียน ผู้เรียนคือชาวบ้าน ปัญหาความต้องการคือหลักสูตร การมีส่วนร่วม คือการเรียนการสอน และความพึงพอใจและการพัฒนา คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5 บริบทสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น โดยมีชื่อย่อว่า “สำนักงาน กศน. จังหวัดขอนแก่น” สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มีผลบังคับใช้เมื่อ 4 มีนาคม 2551 ซึ่งมีย่ออำนาจหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภายในจังหวัด รวมทั้งมีย่ออำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำยุทธศาสตร์ เป้าหมายและ แผนพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษาแผนการศึกษาชาติ แผนพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. วิเคราะห์ จัดตั้ง จัดสรร เงินงบประมาณให้แก่สถานศึกษาและภาคีเครือข่ายที่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
4. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย
5. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษานอกระบบ ตามที่กฎหมายกำหนด
6. ส่งเสริม สนับสนุนการเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ และการเทียบระดับการศึกษา
7. ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย
8. ระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลเพื่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
9. ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

10. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และภาคีเครือข่าย
 11. ส่งเสริม สนับสนุนติดตามและรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินโยบายพิเศษของรัฐบาลและงานเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ
 12. กำกับ ดูแล นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย
 13. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- สำนักงาน กศน.จังหวัดขอนแก่น มีสถานศึกษาระดับอำเภอ จำนวน 26 แห่ง ใน 26 อำเภอ ใช้ชื่อว่าศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ โดยมีชื่อย่อว่า กศน.อำเภอ มีสถานภาพเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายที่พลาดโอกาสทางการศึกษา โดยมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้
1. จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 2. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานภาคีเครือข่าย เพื่อการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 3. ดำเนินการตามนโยบายพิเศษของรัฐบาลและงานเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ
 4. จัด ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในพื้นที่
 5. จัด ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
 6. วิจัยและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร สื่อ กระบวนการเรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษานอกระบบ
 7. ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
 8. กำกับ ดูแล ตรวจสอบ นิเทศภายใน ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 9. พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 10. ระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดและพัฒนาศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 11. ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ให้สอดคล้องกับระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด
 12. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2.5.1 สภาพทั่วไป

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นมีสถานศึกษาในสังกัด (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น, 2560, น. 10-14) ประกอบด้วย

- 2.5.1.1 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ 26 แห่ง
- 2.5.1.2 ห้องสมุดประชาชน เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 1 แห่ง
- 2.5.1.3 ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารีฯ” 1 แห่ง
- 2.5.1.4 ห้องสมุดประชาชนอำเภอ 26 แห่ง
- 2.5.1.5 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 346 แห่ง
- 2.5.1.6 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 58 คน
- 2.5.1.7 พนักงานราชการ 398 คน
- 2.5.1.8 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 296 คน

2.5.2 แนวทางการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงาน กศน.จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ 2561

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มีแนวทางการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประจำปีงบประมาณ 2561 (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น, 2560, น. 23-48) ดังนี้

2.5.2.1 วิสัยทัศน์ กศน.ขอนแก่น กศน.สร้างสรรค์ มุ่งมั่น ส่งเสริมให้ประชาชนคนขอนแก่นได้รับการศึกษาตลอดชีวิต ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้

2.5.2.2 พันธกิจ

- 1) จัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพเชิงสร้างสรรค์
- 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพที่หลากหลายและทั่วถึงโดยใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

4) ส่งเสริมชุมชนให้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5) พัฒนาระบบบริหารจัดการ บุคลากร และภาคีเครือข่ายให้มีศักยภาพในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.5.2.3 เป้าประสงค์

1) ประชาชนชาวจังหวัดขอนแก่นได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ครอบคลุม และเป็นธรรม

2) ผู้เรียนและผู้รับบริการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้มีความเชื่อมั่นศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข (Democracy) มีคุณธรรม จริยธรรม มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย (Decency) และมีภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด (Drug - Free)

3) ภาคีเครือข่ายเข้าร่วมดำเนินการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

4) ชุมชนมีการจัดการความรู้และกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

5) แหล่งการเรียนรู้มีอยู่อย่างทั่วถึงและได้รับการพัฒนาเพื่อสนองตอบความต้องการการเรียนรู้ของประชาชน

6) หน่วยงานและสถานศึกษานำเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาใช้ในการบริการการเรียนรู้แก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.2.4 นโยบายสำคัญ

1) เร่งสร้างและพัฒนา กศน.ตำบล: แหล่งเรียนรู้ชุมชน ให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ดังนี้

1.1) จัดสร้าง กศน. ตำบล : แหล่งเรียนรู้ชุมชนที่มีอาคารสถานที่ชัดเจน เป็นเอกเทศ มีความเหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการบริการประชาชนและชุมชน และการติดต่อประสานงาน มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสื่อการเรียนรู้ วัสดุและครุภัณฑ์ที่จำเป็นและพร้อมสำหรับการดำเนินงาน เพื่อกระจายโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต จำนวน 9 แห่ง ในพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง พล แวงน้อย แวงใหญ่ ชนบท โคกโพธิ์ไชย เปือยน้อย โนนศิลา และบ้านไผ่

1.2) พัฒนา กศน.ตำบล : แหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งบริการ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่ผสมกลมกลืน สอดคล้องและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สามารถดึงดูดใจให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการ และมีความรู้สึก อบอุ่น สะดวกสบายเสมือน “บ้าน” ของตนเอง เมื่อเข้ามาใช้บริการให้บริการทางการศึกษา ครอบคลุมพื้นที่ 26 อำเภอ จำนวน 199 ตำบล จำนวน 199 แห่ง

1.3) จัดทำโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายเพื่อพัฒนาการศึกษา 3N ได้แก่ Ned Net โครงข่ายเทคโนโลยี สารสนเทศ, NEIS ศูนย์กลางรวบรวมจัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา, NLC ศูนย์ เรียนรู้ แห่งชาติเพื่อสนองต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และจัดตั้งเป็นจุดบริการ teacher TV ดิว เข้มเต็มเต็มความรู้ (Student Channel) และศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) เพื่อ สนับสนุนการบริหาร รวมถึงการจัดกิจกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ และให้บริการประชาชนในพื้นที่ กศน. ตำบล 50 แห่ง

1.4) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมให้ ประชาชนมีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีนิสัยรักการอ่านด้วยรูปแบบต่างๆ อย่างน้อย 1 ตำบล 1 กิจกรรม

2) เร่งรัดดำเนินงานตามนโยบายการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาใน ทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ดังนี้

2.1) เร่งรัดดำเนินการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และขับเคลื่อนสู่ “ขอนแก่นนครแห่งการอ่าน” โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดขอนแก่น การขยายเครือข่ายอาสาสมัครส่งเสริมการอ่านให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านจำนวน 2,219 หมู่บ้าน จำนวน 4,438 คน

2.2) เร่งรัดดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและ เรียนรู้เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ โดยให้สถานศึกษามีคุณภาพผ่านการ ประเมินคุณภาพภายนอกทุกแห่ง จำนวน 26 แห่ง

2.3) ปรับบทบาทของหน่วยงานและสถานศึกษา กศน. จากการเป็น ผู้จัดการศึกษา มาเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้วยกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วนในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาศูนย์ การศึกษาทุกประเภทอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี /ประเภท รวมจำนวน 537 คน

3) เร่งรัดจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี อย่างมีคุณภาพ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชน ดังนี้

3.1) เร่งรัดจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ เพื่อยกระดับการศึกษาของประชากรวัยแรงงานในจังหวัดขอนแก่นที่ไม่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและไม่อยู่ในระบบโรงเรียนให้จบระดับมัธยมศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 8.13 ของกลุ่มเป้าหมาย เป็นจำนวนทั้งสิ้น 65,870 คน

3.2) จัดหาหนังสือเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพตามที่สำนักงาน กศน.ให้การรับรองคุณภาพมาตรฐานให้บริการยืมเรียน และหมุนเวียนให้นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน ปีการศึกษา 2554 ได้เข้าถึงการบริการและสามารถยืมเรียนได้ครบทุกคน

3.3) จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและปรับพื้นฐานการศึกษา โดยการส่งเสริมภาคีเครือข่ายร่วมจัดกิจกรรมค่าย (ICT) และกิจกรรมการจัดหาอุปกรณ์การสอนของครู หรือจัดหาสื่อหนังสือที่นอกเหนือจากแบบเรียนตามหลักสูตร รวมทั้งสร้างโอกาสส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามจุดเน้นของระดับการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3.4) พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนผ่านเกณฑ์การประเมินและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหลัก บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรร้อยละ 80 ของจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2554 โดยมีอัตราการเข้าสอบปลายภาคเรียนร้อยละ 80 และมีอัตราการคงสภาพการเป็นนักศึกษาต่อเนื่องร้อยละ 90 ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน

4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้ครอบคลุมพื้นที่ทุกระดับอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ดังนี้

4.1) จัดทำระบบฐานข้อมูลภาคีเครือข่ายทุกระดับ เพื่อการประสานความร่วมมือในรูปแบบที่หลากหลาย และเป็นเครื่องมือในการสร้างความเป็นเอกภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

4.2) จัดทำข้อตกลงร่วมกัน (MOU) ในระดับพื้นที่ ระหว่าง กศน. อำเภอบ้านฝาง, กศน.ตำบล, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ภาคีเครือข่าย ในการส่งเสริมสนับสนุนและจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทุกภารกิจ

4.3) เสริมสร้างแรงจูงใจให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตลอดชีวิตอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง

4.4) พัฒนาบุคลากร ภาคีเครือข่าย ให้มีศักยภาพในการร่วมจัดการศึกษาและส่งเสริมการจัดการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยการจัดประชุม อบรม หรือสัมมนาอย่างน้อย 4 ครั้ง ต่อปี

2.5.2.5 นโยบายตามภารกิจ

1) นโยบายด้านการศึกษานอกระบบ

1.1) การสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี อย่างมีคุณภาพ

1.1.1) ดำเนินการให้ผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการสนับสนุนค่าเล่าเรียน ค่าจัดซื้อหนังสือเรียน และค่าจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างครอบคลุมและทั่วถึง เพื่อเพิ่มโอกาสในการรับการศึกษาที่มีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

1.1.2) พัฒนาระบบฐานข้อมูลรวมของนักศึกษา กศน. ให้มีความครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัย และเชื่อมโยงกันทั่วประเทศสามารถสืบค้นได้ทันความต้องการ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนโดยการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลรายบุคคลของประชากรวัยแรงงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นจำนวน 810,680 คน

1.1.3) ให้มีการจัดทำคู่มือการสอนแบบมีคุณภาพและการสอนแบบประสมประสานตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบูรณาการกับหลักสูตรแกนกลาง พัฒนากิจกรรมการส่งเสริมนวัตกรรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ อย่างน้อย 1 สถานศึกษา 1 นวัตกรรม รวมจำนวน 26 เรื่อง/นวัตกรรม

1.2) การส่งเสริมการรู้หนังสือ

1.2.1) ส่งเสริมและประสานงานภาคีเครือข่ายร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้หนังสือของประชากรวัยแรงงานในระดับพื้นที่ทุกหมู่บ้าน จำนวน 2,219 หมู่บ้าน กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 1,032 คน

1.2.2) พัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพ ความรู้ ความสามารถและทักษะการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้ไม่รู้หนังสืออย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 77 คน

1.2.3) พัฒนาสื่อส่งเสริมการรู้หนังสือและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพผู้เรียน โดยเน้นการคงสภาพการรู้หนังสือให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีผลงานที่ดำเนินการเชิงสร้างสรรค์เพื่อนำเสนออย่างน้อย 1 ประเภท 1 กิจกรรม 1 สถานศึกษา

1.2.4) มุ่งเน้นให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้หนังสือ การคงสภาพการรู้หนังสือการพัฒนาทักษะการรู้หนังสือและการพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์พื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการรู้หนังสือสำหรับให้ประชาชนได้นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.2.5) ดำเนินการติดตามประเมินผลการส่งเสริมการรู้หนังสือ และคัดเลือกกิจกรรม และสื่อเชิงสร้างสรรค์ที่ดำเนินการดีเด่น เพื่อเป็นผลงานนำเสนอระดับจังหวัด อย่างน้อย 2 รูปแบบและจัดทำรายงานผลต่อสาธารณะและผู้เกี่ยวข้อง

1.3) การศึกษาต่อเนื่อง

1.3.1) มุ่งส่งเสริมและจัดการศึกษาร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อ พัฒนางานและอาชีพโดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนางานและอาชีพ ระดับพื้นฐาน ระดับกึ่งฝีมือ และระดับฝีมือ ที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย โดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวันเน้นเนื้อหา ทางเกษตรและพลังงานทดแทน ทั้งนี้ให้พัฒนาหลักสูตรที่หลากหลายและทันสมัย สามารถให้บริการ ได้อย่างกว้างขวาง พื้นที่ 199 ตำบล 26 อำเภอ จำนวน 11,940 คน

1.3.2) มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับทุก กลุ่มเป้าหมาย โดยจัดกิจกรรมการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความสามารถในการ จัดการชีวิตของตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อ ตนเอง ครอบครัว และชุมชนพื้นที่ 199 ตำบล 26 อำเภอ จำนวน 11,940 คน

1.3.3) มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน โดยเน้นการ จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยใช้รูปแบบการฝึกอบรม การ เข้าค่ายการประชุมสัมมนาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรูปแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของพื้นที่และ กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ไปพัฒนาสังคมและชุมชนพื้นที่ 199 ตำบล 26 อำเภอ จำนวน 5,970 คน

1.3.4) จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมการเข้าค่ายการประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรูปแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ไปพัฒนาสังคม และชุมชน พื้นที่ 199 ตำบล 26 อำเภอ จำนวน 11,940 คน

1.3.5) พัฒนาหลักสูตรและคลังหลักสูตรท้องถิ่น อาชีพ เผยแพร่และให้บริการทางเว็บไซต์ของสถานศึกษาและ กศน. ตำบล : แหล่งเรียนรู้ชุมชน จำนวน 199 ตำบล รวม 362 เว็บไซต์

1.3.6) นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน ประเมินผล สรุป และรายงานเป็นรูปเล่มเผยแพร่

1.3.7) พัฒนาระบบคลังหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องให้ได้ มาตรฐาน และสะดวกต่อการใช้งานเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย

1.4) การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

1.4.1) มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม จุดมุ่งหมายและมาตรฐาน

1.4.1.1) ระดับประถมศึกษา เน้นให้มีการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ใฝ่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ,อ่านคล่องเขียนคล่อง มีทักษะในการคิดขั้นพื้นฐาน มีทักษะชีวิตเพื่อการศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ใฝ่ดี ใฝ่รู้ มีจิตสาธารณะ

1.4.1.2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้มีทักษะการคิด ขั้นสูง การแก้ไขปัญหา การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและอยู่อย่างพอเพียง

1.4.1.3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้มีทักษะการ คิดขั้นสูง ทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาคการใช้เทคโนโลยี การรักการเรียนรู้ การค้นพบตัวเอง การแสวงหา ความรู้ด้วยตัวเอง

1.4.2) พัฒนาครูผู้สอนเพื่อให้สนับสนุนการพัฒนาและจัด การศึกษาอย่างมีคุณภาพโดยส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาการจัดการกระบวนกรเรียนรู้การวัดผลประเมินผล การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลอย่างน้อย จำนวน 1 ครั้ง/คน

1.4.3) ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พัฒนาระบบการ ให้บริการระบบการเรียนรู้ออนไลน์บนเว็บไซต์สถานศึกษาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับ ความต้องการและสภาพของกลุ่มเป้าหมาย

1.4.4) ส่งเสริมการพัฒนาสื่อแบบเรียน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ สื่ออื่น ๆ ประกอบหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐและเอกชน

1.4.5) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต โดยให้มีผลปรากฏอย่างน้อย 1 เรื่อง ต่อ 1 ครู กศน.

1.4.6) มุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมายที่ลงทะเบียนเรียนได้เรียนใน รูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของตนเอง โดยมีอัตราการคงอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ในสาระความรู้พื้นฐาน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

1.4.7) พัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลการศึกษาในระบบทุกระดับ โดยเฉพาะหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ได้มาตรฐานส่งเสริมให้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ และโดยการนำข้อทดสอบกลางมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคลังข้อสอบ กศน. ชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 24 วิชา หลักสูตร กศน.ชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จำนวน 42 วิชา เพื่อให้บริการในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร

1.5) การประกันคุณภาพการศึกษาระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

1.5.1) เร่งรัดให้สถานศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้ได้มาตรฐาน โดยพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่องจำนวน 26 แห่ง

1.5.2) เร่งรัดให้สถานศึกษา ดำเนินการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก ทุกแห่ง จำนวน 26 แห่ง

1.5.3) เร่งรัดดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา กศน. อย่างต่อเนื่อง โดยปรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และสถานศึกษาที่ยังไม่ได้เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 1 แห่ง ให้มีคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกในปี 2554

1.6) การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

1.6.1) ส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการเทียบโอนความรู้ ประสบการณ์ รวมทั้งผลการเรียนอย่างมีระบบ ได้มาตรฐานสอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายบรรลุผล การเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.6.2) พัฒนาระบบการประเมินเพื่อเทียบระดับการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีมาตรฐานตามที่กำหนดและมีการขยายหน่วยเทียบระดับที่เหมาะสมเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนทั้งหมด 5 แห่ง 5 กลุ่มโซน กศน.อำเภอ

2) นโยบายด้านการศึกษาตามอัธยาศัย

2.1) การส่งเสริมการอ่าน

2.1.1) พัฒนาระดับความสามารถในการอ่านของประชาชน จังหวัดขอนแก่น ทุกกลุ่มเป้าหมายให้ได้ระดับอ่านคล่อง เขียนคล่อง และอ่านเชิงคิดวิเคราะห์พื้นฐาน โดยผ่านกระบวนการปฏิรูปการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

2.1.2) พัฒนาประชาชนคนขอนแก่น ให้มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ โดยปลูกฝังและสร้างเจตคติให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอ่าน ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และกำหนดการดำเนินงานเพื่อจูงใจ พัฒนา และขยายเครือข่ายส่งเสริมการอ่าน

2.1.3) ส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการอ่าน ให้เกิดขึ้นในสังคมคนขอนแก่น โดยสนับสนุนการพัฒนาแหล่งการอ่านให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง และหลากหลาย รวมทั้งมีความพร้อมในด้านสื่ออุปกรณ์ที่สนับสนุนการอ่านครบทุกหมู่บ้านจำนวน 2,120 หมู่บ้าน 2,120 แห่ง และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย โดยเฉพาะงานมหกรรม ขอนแก่นนครแห่งการอ่าน

2.1.4) ส่งเสริม และสนับสนุนการสร้างเครือข่ายส่งเสริมการอ่านโดยจัดให้มีอาสาสมัครส่งเสริมการอ่านในทุกหมู่บ้าน 2,219 หมู่บ้าน/4,438 คน

2.1.5) ส่งเสริมให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ จำนวน 50 แห่ง เพื่อสนับสนุนและขับเคลื่อน “นครแห่งการอ่าน” ในจังหวัดด้วยกระบวนการส่งเสริมการอ่าน

2.2) ห้องสมุดประชาชนมีชีวิต

2.2.1) มุ่งเน้นพัฒนาห้องสมุดประชาชนทุกแห่งให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนจำนวน 26 แห่ง

2.2.2) จัดตั้งห้องสมุดประชาชนในอำเภอที่ยังไม่มีห้องสมุดประชาชน จำนวน 1 แห่ง และพัฒนาในภาพรวมทุกแห่ง เพื่อจัดบริการให้กับประชาชนอย่างครอบคลุมและทั่วถึง โดยเน้นการระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานจำนวน 26 แห่ง

2.2.3) พัฒนาระบบฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงระหว่างห้องสมุดประชาชนไปยัง กศน.ตำบลและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพการให้บริการด้วยการจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการอ่านและบริการแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ห้องสมุดประชาชน จำนวน 26 แห่ง และ กศน.ตำบล จำนวน 199 แห่ง

2.2.4) จัดและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ด้วยตนเองของประชาชนในพื้นที่ให้บริการของห้องสมุดประชาชน จำนวน 26 แห่ง เชื่อมโยงกับ กศน. ตำบล 199 แห่ง

2.2.5) จัดหน่วยบริการเคลื่อนที่พร้อมอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ

2.2.6) พัฒนาศักยภาพบุคลากร ที่รับผิดชอบบริการของห้องสมุดประชาชน ให้มีความรู้ความสามารถในการให้บริการสนับสนุนการดำเนินงานห้องสมุด 3 ดี จำนวน 26 คน

2.2.7) แสวงหาภาคีเครือข่ายเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน

3) นโยบายด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน

3.1) กศน.ตำบล : แหล่งเรียนรู้ชุมชน

3.1.1) จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการ กศน.ตำบล : แหล่งเรียนรู้ จำนวน 199 คณะ จำนวน 199 แห่ง และจัดให้มีแผนปฏิบัติงานประจำตำบลร้อยละ 100 จำนวน 199 แห่ง

3.1.2) ให้ กศน.ตำบล : แหล่งเรียนรู้ จัดทำฐานข้อมูลรายบุคคล และศึกษาความต้องการทางการศึกษาและการเรียนรู้ของประชาชน เพื่อจัดกิจกรรมการศึกษาที่เหมาะสมของประชากรวัยแรงงาน จำนวน 810,680 คน

3.1.3) มุ่งเน้นให้มีการนำหลักประชาธิปไตยมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเสริมสร้างกระบวนการประชาธิปไตยโดยการอบรมแกนนำส่งเสริมประชาธิปไตยในทุกระดับหมู่บ้าน จำนวน 2,219 หมู่บ้าน จำนวน 2,219 คน และขยายจำนวนแกนนำเพิ่มขึ้น อัตรา 1 : 1 เพิ่มเป็น จำนวน 4,438 คน

3.1.4) ระดมทรัพยากรร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อจัดหาและสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ให้กศน.ตำบล : แหล่งเรียนรู้ชุมชน เพื่อส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้และเพื่อพัฒนาประชาชนในชุมชนให้เป็นคนไทยยุคใหม่ที่สามารถค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จำนวน 50 แห่ง ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ตามความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย และสื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์พร้อมอินเทอร์เน็ตพื้นฐาน จำนวน 2 ชุด/แห่งโดยสามารถให้บริการกลุ่มเป้าหมายอย่างน้อย 30 คน ต่อวัน

3.1.5) ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย กศน. ตำบล: แหล่งเรียนรู้ชุมชน เพื่อการประสานเชื่อมโยง และส่งต่อผู้เรียนให้ได้รับบริการทางการศึกษาที่สนองต่อความต้องการอย่างมีประสิทธิภาพตามฐานข้อมูลการสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

3.1.6) เร่งรัดการดำเนินงานตามภารกิจ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน กศน.ตำบล : แหล่งการเรียนรู้ชุมชนและจัดให้มีการรายงานต่อสาธารณะชน จำนวน 1 ครั้ง/ปี/แห่ง จำนวน 199 แห่ง

3.1.7) เร่งรัดจัดทำมาตรฐาน กศน.ตำบล : แหล่งเรียนรู้ชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการบริหารและการบริการที่มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของ ประชาชนและชุมชน และเร่งรัดพัฒนา กศน.ตำบล ให้มีคุณภาพผ่านตามเกณฑ์อย่างน้อย จำนวน 50 แห่ง

3.1.8) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อให้ กศน.ตำบล : แหล่งเรียนรู้ ชุมชนส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตโดยกำหนดเป้าหมายให้เป็นไปตามบทบาท กศน. ตำบล 4 ด้าน ได้แก่ เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารชุมชน (Information Centre), ศูนย์สร้างโอกาสการเรียนรู้ (Opportunity Centre), ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Learning Centre) และศูนย์ชุมชน (Community Centre) โดยเร่ง พัฒนาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ต้นแบบที่ได้มาตรฐานระดับดี อย่างน้อยจำนวน 50 แห่ง

3.2) อาสาสมัคร กศน.

3.2.1) ส่งเสริมให้ผู้มีจิตอาสา ตลอดจนผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และข้าราชการบำนาญเข้ามาเป็นอาสาสมัคร กศน. โดยเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชน เป็นผู้สื่อสารข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ แก่ประชาชนและนำเสนอความต้องการการเรียนรู้และการพัฒนาชุมชน โดยดำเนินงานเป็นทีม ร่วมกับครู กศน.ในระดับพื้นที่ขยายเครือข่ายอาสาสมัคร กศน. ให้เพิ่มขึ้น เป็นจำนวน 4,438 คน ครอบคลุมพื้นที่ 2,219 หมู่บ้าน (จำนวน 1 หมู่บ้าน : อาสาสมัคร กศน. 2 คน)

3.2.2) ส่งเสริมให้อาสาสมัคร กศน. ได้รับการพัฒนาสมรรถนะ ให้เป็นผู้จัด และผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มี คุณภาพโดยการจัดอบรม การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างน้อยจำนวน 1 ครั้ง ต่อปี

3.2.3) เสริมสร้างขวัญและกำลังใจในรูปแบบต่างๆ แก่อสาสมัคร กศน. เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของตนเอง และเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการจัดและ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ด้วยการคัดเลือกและประกาศยกย่องอย่างน้อย 1 ครั้ง ต่อปี

3.3) การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในชุมชน

3.3.1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนโดยใช้ กศน. ตำบล : แหล่งเรียนรู้ชุมชนที่ดำเนินการอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ ระดับดี

3.3.2) ส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยการ จัดทำแผนชุมชน จัดเวทีชาวบ้าน การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม เพื่อนำความรู้ไปแก้ปัญหาหรือพัฒนา ชุมชนโดยบรรจุกิจกรรมการศึกษาในแผนชุมชนอย่างน้อย 3 กิจกรรม/แห่ง/แผนชุมชน

3.3.3) ส่งเสริมให้มีการบูรณาการความรู้ในชุมชนให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรต่างๆ ของ กศน. และส่งเสริมการนำมาเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อยกระดับการศึกษา

3.3.4) ส่งเสริมให้มีขยายและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ชุมชนในการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยให้มีการถอดองค์ความรู้และประสบการณ์เป็นหลักสูตรเผยแพร่ และใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ อย่างน้อย 5 หลักสูตร/แหล่งเรียนรู้

3.3.5) พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนและพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้อย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี

3.4) นโยบายด้านการสนับสนุนโครงการพิเศษ

3.4.1) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อสนับสนุนโครงการพระราชดำริ หรือดำเนินการต่อเนื่องตามพระราชดำริ ดังนี้

3.4.1.1) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถโครงการศูนย์ศิลปาชีพโสภณสุขภัณฑ์ อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

3.4.1.2) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

3.4.2) การส่งเสริมและจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

3.4.2.1) จัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเด็กนอกระบบโรงเรียนร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้กลุ่มเป้าหมายได้อย่างครอบคลุมจำนวน 26 อำเภอ

3.4.2.2) ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายพิเศษเด็กเร่ร่อนโดยมุ่งเน้นให้เกิดทักษะพื้นฐานและสามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองให้ดีขึ้น ดำรงตนเองได้อย่างไม่เป็นภาระในสังคมโดยขยายพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ของจำนวนกลุ่มเป้าหมายเดิม

3.4.2.3) จัดการศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐานและการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพผู้พิการร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยมุ่งเน้นให้สามารถนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

3.4.2.4) จัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ครอบคลุม 26 อำเภอ

3.5) นโยบายด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.5.1) ร่วมกับภาคีเครือข่ายจัดให้มีรายการประชาสัมพันธ์ การศึกษาและให้บริการทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทางสถานีวิทยุชุมชน ครอบคลุมพื้นที่ 26 อำเภอ/แห่ง/รายการ

3.5.2) ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา กศน.ในพื้นที่ได้เข้าถึง ช่องทางและมีทางเลือกในการเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างมีคุณภาพด้วยการจัดให้มีจุดบริการติวเข้มเติมเต็มความรู้ในแหล่งเรียนรู้ กศน.ตำบล อย่างน้อยร้อยละ 60 ของ กศน.ตำบล รวมจำนวน 50 แห่ง/จุด และจัดทำเอกสารเสริมอย่างมีอย่างน้อยอำเภอละ 1 แห่ง เพื่อกระจายโอกาสและการเข้าถึงวิชาการ

3.5.3) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้มีเว็บไซต์เพื่อเป็น แหล่งการเรียนรู้ และฐานข้อมูล ในการเข้าถึงการเรียนรู้ ผ่านระบบ ICT ครอบคลุมทุก กศน.ตำบล

3.5.4) ส่งเสริมให้บุคลากรและภาคีเครือข่ายร่วมกันพัฒนาสื่อ มัลติมีเดีย สื่อ ICT เพื่อจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

3.6) นโยบายด้านการบริหารจัดการ

3.6.1) การพัฒนาบุคลากร

3.6.1.1) มุ่งส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถ ของบุคลากรทุกกลุ่มในสังกัดให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยการจัดอบรม พัฒนา แยกตามบทบาทอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี และส่งเสริมให้พัฒนารายบุคคลเฉพาะด้านตามความ จำเป็นของหน่วยงาน/สถานศึกษา

3.6.1.2) ดำเนินการอบรมและพัฒนาหัวหน้า กศน. ตำบล และครู ศรช.ในสังกัดให้สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ

3.6.1.3) จัดให้มีแผนพัฒนาบุคลากร กศน. ในสังกัด เพื่อเป็นการเตรียมการในการเข้าสู่การปฏิบัติงาน กศน.ตามนโยบายและจุดเน้นอย่างมีคุณภาพ และ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยสามารถนำไปใช้ได้จริง มีการประเมินและรายงานผลเป็นรูปเล่มเมื่อสิ้น ปีงบประมาณ

3.6.1.4) ส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรมสำหรับการ พัฒนาสมรรถนะของบุคลากรอย่างน้อย 1 คน 1นวัตกรรม/เรื่อง

3.6.1.5) ส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดพัฒนาตนเองเพื่อ เลื่อนตำแหน่งหรือเลื่อนวิทยฐานะโดยประเมินจากผลการปฏิบัติงานเป็นฐาน

3.6.2) การนิเทศ กำกับ ติดตาม

3.6.2.1) จัดหารถยนต์จ้างเหมาเพื่อติดตาม ส่งเสริม และพัฒนาการนิเทศการศึกษาทั้งระบบ มุ่งสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน กศน.

3.6.2.2) ส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดได้มีการนิเทศ ภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้มีมาตรฐานตามที่ สำนักงาน กศน.กำหนด

3.6.2.3) นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน ผลการดำเนินงานให้ทันกำหนดเวลาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสื่ออื่น ๆ ที่ เหมาะสม

3.6.3) โครงสร้างพื้นฐานและอัตรากำลัง

3.6.3.1) จัดทำแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ ดำเนินการปรับปรุงสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษา

3.6.3.2) ระดมทรัพยากรจากชุมชน เพื่อนำมาใช้ในการ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้มีความพร้อมสำหรับจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชน

3.6.3.3) บริหารจัดการอัตรากำลังที่มีอยู่ทั้งในส่วนที่เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3.6.4) พัฒนาองค์ความรู้

3.6.4.1) พัฒนานวัตกรรมและการบริหารจัดการที่ เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการศึกษานอกระบบและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ

3.6.3.2) ส่งเสริมให้มีการจัดการความรู้ในหน่วยงาน และสถานศึกษาทุกระดับ อย่างน้อย 1 อำเภอ 1เรื่อง เพื่อสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพ การดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและชุมชนและทิศทางการปฏิรูปใน ทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552 - 2561)

3.6.3.3) สืบค้นข้อมูลความต้องการการศึกษา รายบุคคลและพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีความครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัย ส่งเสริมการนำไปใช้เป็น เครื่องมือในการบริหารจัดการ และการนำไปใช้จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน กศน. ทำหน้าที่การจัดการศึกษาให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้มีความรู้ ความเข้าใจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสามารถนำไปถือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้ โดยใช้การจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน โดยกระบวนการ กศน. ดังนี้

1. พัฒนาบุคลากร กศน. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติเกี่ยวกับการดำเนินการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน และสามารถนำสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม
2. พัฒนาสถานศึกษา องค์กรทุกระดับให้สามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สามารถบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกหลักสูตร กศน. ทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน บูรณาการในการหลักสูตรวิชาชีพ ทักษะชีวิต
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น เรียนรู้จากภูมิปัญญา ปราชญ์ ศึกษาตามโครงการพระราชดำริที่ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนสามารถนำสู่การปฏิบัติในชีวิตประชาชน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐพจน์ ยืนยง (2555, น. 96-117) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคุณภาพชีวิตของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 และ 0.92 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson (Pearson Product-moment Correlation Coefficient) การสรุปความและแจกแจงความถี่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านเงื่อนไขคุณธรรมด้านความมีเหตุผล ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และด้านความพอประมาณ ส่วนคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้แก่ ด้านสังคม ด้านจิตใจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านร่างกาย 2) การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพ

ชีวิตของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r = 0.703$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ข้าราชการครูมีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านความพอประมาณ ได้แก่ ควรคำนึงถึงรายรับและรายจ่าย ก่อนการตัดสินใจดำเนินการใช้จ่ายทุกครั้ง ด้านความมีเหตุผล ได้แก่ ควรใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ได้แก่ ควรมิวินัยในการใช้จ่ายเงินและรู้จักเก็บออมไว้ใช้ในยามจำเป็น ด้านเงื่อนไขความรู้ ได้แก่ ควรพัฒนาตนเองและศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ และด้านเงื่อนไขคุณธรรม ได้แก่ ควรใช้หลักคุณธรรมในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติงาน 4) ข้าราชการครูมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เรียงตามลำดับ ดังนี้ด้านร่างกาย ได้แก่ ควรออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ด้านจิตใจ ได้แก่ ควรทำจิตใจให้เบิกบานมองโลกในแง่ดีและคิดว่าชีวิตของตนเองมีความหมายและมีคุณค่า ด้านสังคม ได้แก่ ควรไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งทุกครั้ง และด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ไม่ควรก่อหนี้สินหรือกู้ยืมเงินมาใช้จ่ายโดยไม่มี ความจำเป็น

นิภาพร นันตา (2555, น. 57-82) ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านไร่กองขิงและบ้านต้นเกว่น อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณประกอบด้วย กลุ่มหัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บ้านไร่กองขิง จำนวน 150 ครัวเรือน หัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บ้านต้นเกว่น จำนวน 137 ครัวเรือน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูล หลักประจำหมู่บ้าน จำนวน 16 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) ชุมชนบ้านไร่กองขิง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ไม่แตกต่างกัน แต่มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าชุมชนบ้านต้นเกว่น และมีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าชุมชนบ้านต้นเกว่นอย่างมีนัยสำคัญ 2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ แต่พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญ 3) ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ขาดงบประมาณ ขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ส่วนแนวทางการส่งเสริมดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ภาครัฐควรมีการติดตามการ ดำเนินงานต่างๆ ที่ได้ทำการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ผู้นำชุมชนต้องเห็นความสำคัญ และเป็นแบบอย่าง ที่ดีในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คนในชุมชนควรมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกัน สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

วิทยา ชันติบุญญานุรักษ์ (2555, น. 52-105) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเรียนรู้การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง :กรณีศึกษาชุมชนปลักไม้ลาย งานวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยแบบการศึกษาเฉพาะกรณี โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2553 ถึงเดือนพฤษภาคม 2554 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ ทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม และการวิเคราะห์เอกสาร จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และการทำการจัดกลุ่มของข้อมูลในการสร้างข้อสรุป ผลการวิจัยพบว่า 1) การเรียนรู้การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มคนในชุมชนบ้านปลักไม้ลาย มีสาเหตุจากการเรียนรู้ส่วนใหญ่มาจากปัญหาทางเศรษฐกิจที่ตนเองได้เจอปัญหาภาวะหนี้สิน ด้านสุขภาพที่ตนเองและคนในครอบครัวเจ็บป่วยจากการบริโภคหรือใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย และจากความคิดความเชื่อที่มีต่อเศรษฐกิจพอเพียง 2) ลักษณะการเรียนรู้คือกลุ่มคนในชุมชนมีการเรียนรู้อย่างเป็นทางการได้แก่การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกชุมชนและแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนที่สำคัญของกลุ่มคนในชุมชนนี้คือศูนย์เรียนรู้ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (บ้านปลักไม้ลาย) และการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ การเรียนรู้จากปัญหา จากการลงมือปฏิบัติจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน จากการสืบทอดจากพ่อแม่ จากบุคคลต้นแบบ และจากสื่อต่างๆ 3) การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การพึ่งตนเอง การเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง การอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร และการเรียนรู้ร่วมกัน โดยการใช้ชีวิตสิ่งแรกที่บุคคลจะดำเนินชีวิตแบบนี้ คือ การเปิดใจตนเอง ที่จะยอมรับสิ่งที่ให้ การเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินชีวิตแบบเดิม

อรรรรณ ชมชัยยา และขวัญใจ จริยาทัศน์กร (2555, น. 50-85) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของผู้ปกครองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณลักษณะดี เก่ง มีความสุข ของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูหรือผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่ศึกษาใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี จำนวน 373 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของผู้ปกครองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ผู้ปกครอง ของเด็กปฐมวัยที่ศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของผู้ปกครองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมมีการปฏิบัติบ่อยครั้ง อันดับแรก คือ ด้านการมี ภูมิคุ้มกัน รองลงมา คือ ด้านความมีเหตุผล และด้านความพอประมาณ 2) คุณลักษณะดี เก่ง มีความสุข ของเด็กปฐมวัยที่ศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ เด็กมีคุณลักษณะมีความสุข รองลงมา คือ เด็กมีคุณลักษณะดี และเด็กมีคุณลักษณะเก่ง ตามลำดับ 3) ผู้ปกครองที่สถานภาพส่วนบุคคลต่างกันด้านระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ครอบครัวในภาพรวม พบว่า มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, .05 และ .01 ส่วนผู้ปกครองที่สถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน ด้านเพศ และอายุ ในภาพรวม พบว่า มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตาม

หลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน 4) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของผู้ปกครองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม พบว่ามีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะดี เก่ง มีความสุข ของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วีรวิชัย ตันวรรณรักษ์ (2556, น. 54-100) ได้ทำการศึกษางานวิจัย เรื่อง การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรมการออมของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 397 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน ด้วยสถิติ ค่าที ค่าเอฟ ค่าแอลเอสตี ค่าโคสแควร์ และค่าแครมเมอร์วี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า 1) พนักงานส่วนใหญ่ อายุ 25 - 35 ปีจบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานทั่วไป สถานภาพโสด อายุงานมากกว่า 10 ปีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1 - 2 คน รายได้เฉลี่ย 10,000-20,001 บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน พนักงานมีพฤติกรรมการออมโดยมีวัตถุประสงค์การออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา ในรูปของการฝากธนาคาร สหกรณ์ออมทรัพย์ หรือประกันชีวิต รายได้ที่เพิ่มขึ้นและรายจ่ายที่ลดลงเป็นปัจจัยที่ทำให้การออม และภาวะหนี้สินที่เพิ่มขึ้นเป็นอุปสรรคต่อการออมและการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความประมาทในการดำเนินชีวิต ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต และด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) พนักงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการออมแตกต่างกัน มีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ด้านความเหตุผลในการดำเนินชีวิต ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต และด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานกับพฤติกรรมการออมมีความสัมพันธ์กัน

สุกัญญา แก้วสุวรรณ (2557, น. 78-91) ได้ทำการศึกษางานวิจัย เรื่อง การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ค่านิยมในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษา :โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดาจำนวน 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบบประเมินพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบบประเมินค่านิยมในการทำงาน และแบบประเมินความผูกพันต่อองค์กร สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test ค่า one-way ANOVA การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) บุคลากรโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดาส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุอยู่ในช่วง 26-40 ปี ส่วนใหญ่

สมรสแล้ว ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรีมีอายุงานในช่วง 10 ขึ้นไป มีการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูงและมีค่านิยมในการทำงานด้วยความกตัญญูต่อองค์กรสูงกว่าด้านอื่นๆ และมีความผูกพันต่อองค์กรในระดับสูง 2) สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาต่างกัน มีความผูกพันต่อองค์กรไม่ต่างกัน ส่วนสถานภาพสมรสและอายุงานต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคนที่สมรสแล้วมีความผูกพันต่อองค์กรมากกว่าคนโสด และคนที่มียุขานมากกว่า 10 ปี มีความผูกพันต่อองค์กรมากกว่าคนที่มียุขานน้อยกว่า 5 ปี 3) การรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 5) ค่านิยมในการทำงานมีความสำคัญต่อความผูกพันต่อองค์กรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

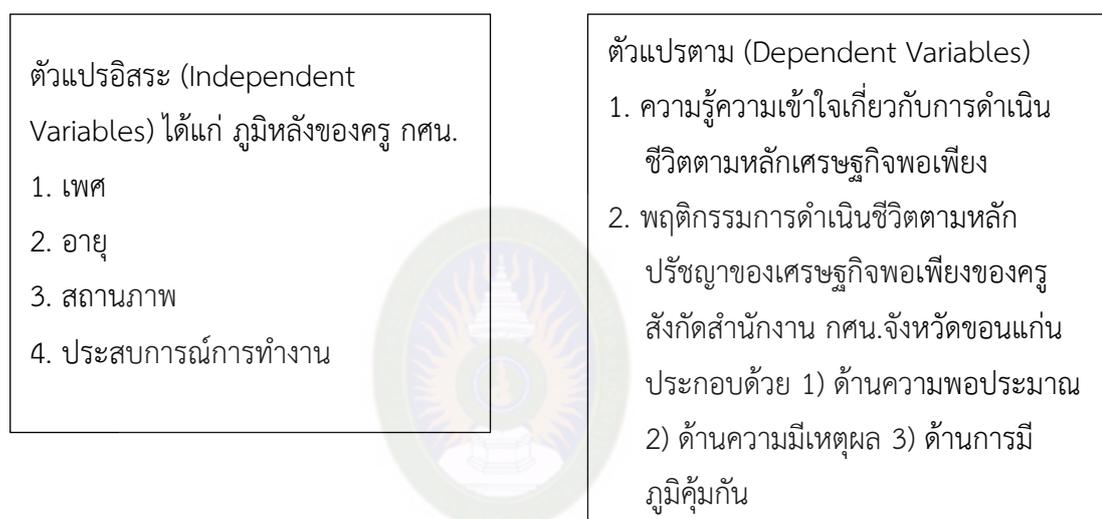
สุภาวดี หันสันเทียะ (2559, น. 70-84) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนบ้านม่วงเจริญ ตำบลสระทอง อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 2 กลุ่ม ใช้ครัวเรือนแทนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสอบถาม ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำเนิดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกนได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 109 ครัวเรือน โดยผู้ให้ข้อมูล คือ หัวหน้าครัวเรือน ๆ ละ 1 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดโควตา ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประชาชนบ้านม่วงเจริญ ตำบลสระม่วง อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยด้านนี้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประหยัด รongมา คือ ด้านการลดรายจ่าย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีอาชีพต่างกันโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผลจากการสัมภาษณ์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนบ้านม่วงเจริญ ตำบลสระม่วง อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ในแต่ละด้านมีดังต่อไปนี้ ด้านการลดรายจ่าย ควรมีการปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อใช้บริโภคเองภายในครัวเรือน การให้ความช่วยเหลือแก่ครัวเรือนที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการปลูกพืชผักสวนครัว ด้านการเพิ่มรายได้ ควรมีการใช้ที่ดินในการทำเกษตรเต็มพื้นที่เพื่อเพิ่มผลผลิต ให้มีเจ้าหน้าที่จากทางราชการมาแนะนำการทำเกษตรผสมผสาน รวมไปถึงการจัดอบรมหาอาชีพเสริมให้แก่คนที่ว่างงานในชุมชน ด้านการ

ประหยัด ให้มีการส่งเสริมให้สมาชิกในครัวเรือนรู้จักการเก็บออมเงิน และทุกครัวเรือนควรเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อการออมของชุมชน สามารถให้บริการแก่สมาชิกในชุมชน ด้านการดำเนินชีวิต ให้มีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่และสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นไม่สูญหาย ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ให้มีการอนุรักษ์แม่น้ำลำคลองด้วยการไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำ รักษาสภาพแวดล้อมในชุมชนให้สะอาด จัดกิจกรรมปลูกป่าทดแทนเป็นประจำ ด้านความเอื้ออาทร ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน โดยการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการของชุมชน เพื่อช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหา

เสาวนารถ เล็กเลอลินธุ์ (2560 น. 88-98) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนา เศรษฐกิจชุมชน ตำบลบางใหญ่ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี งานวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนใน 3,867 ครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างใช้ จำนวน 363 ครัวเรือน ครัวเรือนละ 1 คน รวมประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 363 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test และทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ Sheffe ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคิดเป็นร้อยละ 72.45 โดยเข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริแนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมากที่สุด 2) ประชาชนประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประยุกต์หลักความมีเหตุผล มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และด้านความพอประมาณ ตามลำดับ 3) ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ โดย ประชาชนที่มีอายุระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ต่างกัน จะมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุก ๆ ด้านแตกต่างกัน ยกเว้น ประชาชนที่มีเพศ และสถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน แต่มีการประยุกต์ใช้ไม่แตกต่างกัน

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการที่ได้ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ทำให้ผู้วิจัยนำมาพัฒนาได้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ดังแสดงในภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ซึ่งประกอบไปด้วยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ 26 แห่ง ใน 26 อำเภอ จำนวน 719 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำนวน 257 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การหาขนาดตัวอย่างของประชากร จำนวน 719 คน ด้วยวิธีการคำนวณตามสูตรทาร์ยามานเน่ (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 101) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad (3-1)$$

จากสูตร มีการกำหนดค่า ดังนี้

n แทน ค่าขนาดกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน ค่าจำนวนประชากรทั้งหมด
 e แทน ค่าค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นเท่ากับ 0.05

$$\text{แทนสูตร} \quad n = \frac{719}{1 + 719(0.05)^2} = 257.02$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ≈ 257 คน

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ที่เป็นครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 719 คน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 257 คน

2. จำแนกตามศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ที่ครู กศน. สังกัด ทั้ง 26 แห่ง ออกเป็น 5 กลุ่มโซน ตามขนาด ที่ตั้ง อาณาเขตติดต่อกัน ประกอบไปด้วย กศน. อำเภอขนาดใหญ่ กศน. อำเภอขนาดกลาง และกศน. อำเภอขนาดเล็กซึ่งขนาดของอำเภอกำหนดตามจำนวนตำบลและจำนวนประชากรในเขตพื้นที่การปกครองของแต่ละอำเภอ และครูแต่ละประเภทของ กศน. อำเภอ สามารถจ้างได้ตามจำนวนนักศึกษาและตามภารกิจงาน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น, 2560, น. 11) ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1

จำนวนครูจำแนกตามกลุ่มโซนและกศน.อำเภอ

ลำดับ	ชื่อกลุ่มโซน	กศน.อำเภอ	จำนวนครู (คน)
1	กลุ่มโซนเคียงภู	1. กศน.อำเภอภูเวียง	36
		2. กศน.อำเภอชุมแพ	37
		3. กศน.อำเภอเวียงเก่า	18
		4. กศน.อำเภอสีชมพู	23
		5. กศน.อำเภอภูผาม่าน	13
		6. กศน.อำเภอหนองนาคำ	9
		รวม	136

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1

ลำดับ	ชื่อกลุ่มโชน	กศน.อำเภอ	จำนวนครู (คน)
2	กลุ่มโชนลุ่มน้ำพอง	1. กศน.อำเภออุบลรัตน์	18
		2. กศน.อำเภอน้ำพอง	30
		3. กศน.อำเภอกระนวน	22
		4. กศน.อำเภอคำสูง	10
		5. กศน.อำเภอเขาสวนกวาง	19
		รวม	99
3	กลุ่มโชนร่มคุณ	1. กศน.อำเภอหนองเรือ	44
		2. กศน.อำเภอบ้านฝาง	24
		3. กศน.อำเภอพระยืน	43
		4. กศน.อำเภอบ้านแฮด	21
		5. กศน.อำเภอเมืองขอนแก่น	69
		รวม	201
4	กลุ่มโชนภูผาแดง	1. กศน.อำเภอมัญจาคีรี	30
		2. กศน.อำเภอชนบท	34
		3. กศน.อำเภอบ้านไผ่	34
		4. กศน.อำเภอเปือยน้อย	14
		5. กศน.อำเภอโคกโพธิ์ไชย	20
		รวม	132
5	กลุ่มโชนละเลิงหวาย	1. กศน.อำเภอพล	37
		2. กศน.อำเภอโนนศิลา	16
		3. กศน.อำเภอแวงใหญ่	24
		4. กศน.อำเภอแวงน้อย	26
		5. กศน.อำเภอหนองสองห้อง	48
		รวม	151
รวมทั้งสิ้น			719

ทำการสุ่มตัวอย่างแบบยกกลุ่มโชน โดยสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากมา 3 ใน 5 กลุ่มโชน คิดเป็นร้อยละ 60 ได้กลุ่มโชนลุ่มน้ำพอง จำนวน 99 คน กลุ่มโชนภูผาแดง จำนวน 132 คน และกลุ่มโชนละเลิงหวาย จำนวน 151 คน รวม 382 คน

3. แบ่งจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 257 คน โดยแบ่งชั้นตามสัดส่วนจำนวนครูตามสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแต่ละแห่ง เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละ กศน.อำเภอ} = \frac{\text{จำนวนครู ของแต่ละ กศน.อำเภอ} \times 257 \text{ คน}}{382}$$

ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของแต่ละอำเภอ ได้กลุ่มโชนลุ่มน้ำพอง จำนวน 67 คน กลุ่มโชนภูผาแดง จำนวน 87 คน และกลุ่มโชนละเลิงหวาย จำนวน 102 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 257 คน ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2

การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

ชื่อกลุ่มโชน	กศน.อำเภอ	จำนวนครู (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
กลุ่มโชนลุ่มน้ำพอง	1. กศน.อำเภออุบลรัตน์	18	12
	2. กศน.อำเภอน้ำพอง	30	20
	3. กศน.อำเภอกระนวน	22	15
	4. กศน.อำเภอซำสูง	10	7
	5. กศน.อำเภอเขาสวนกวาง	19	13
	รวม		99
กลุ่มโชนภูผาแดง	1. กศน.อำเภอมัญจาคีรี	30	20
	2. กศน.อำเภอชนบท	34	23
	3. กศน.อำเภอบ้านไผ่	34	23
	4. กศน.อำเภอเปือยน้อย	14	9
	5. กศน.อำเภอโคกโพธิ์ไชย	20	13
	รวม		132

(ต่อ)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ชื่อกลุ่มโชน	กศน.อำเภอ	จำนวนครู (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
กลุ่มโชนละเลิงหวาย	1. กศน.อำเภอพล	37	25
	2. กศน.อำเภอโนนศิลา	16	11
	3. กศน.อำเภอแวงใหญ่	24	16
	4. กศน.อำเภอแวงน้อย	26	18
	5. กศน.อำเภอหนองสองห้อง	48	32
	รวม	151	102
	รวมทั้งสิ้น	382	257

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้ คือ แบบทดสอบและแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยบูรณาการจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเนื้อหาที่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพ และตามประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวนทั้งหมด 20 ข้อ ลักษณะที่เป็นลักษณะคำถามปลายปิด โดยมี 2 ตัวเลือก คือ ใช่และไม่ใช่

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น 3 ด้าน ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไข

ความรู้และคุณธรรม จำนวนทั้งหมด 30 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 93-95)

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.1 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษารายละเอียดแบบทดสอบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) การกำหนดขอบเขตของคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 3 ด้าน

3) สร้างแบบทดสอบสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ แนะนำให้แก้ไขปรับปรุง โดยสร้างเป็นข้อคำถาม 25 ข้อ ต้องการนำไปใช้จริง 20 ข้อ

4) นำแบบทดสอบ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

4.1) นางยุพิน อาษานอก วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและภาษา

4.2) นางสาวนุรัต วรรณ วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและภาษาการ

4.3) นางวันทนี ตูติ วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ (สังคมศึกษา) โรงเรียนบ้านป่าจ้าวหนองฮี อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและภาษา

4.4) ดร.ภัทรา มุลน้อย วุฒิการศึกษา กศ.ม.(การวิจัยการศึกษา) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ (คณิตศาสตร์) โรงเรียนบ้านป่าจ้าวหนองฮี อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติการวิจัย

4.5) อาจารย์ ดร.พงศ์ธร โพธิ์พูลศักดิ์ วุฒิกการศึกษา ค.ด. (การศึกษานอกระบบ) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ การวิจัย

5) หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ประเด็นที่สอบถาม โดยหาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) ผลปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อมีคุณภาพ และมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 ถึง 1.00

6) นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 15 คน และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านแฮด จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

7) แล้วนำผลจากการทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาความยาก ผลปรากฏว่ามีคุณภาพ 20 ข้อ ผู้วิจัยจึงเลือกทั้งหมด 20 ข้อ ใช้ค่าความยากที่มีค่าตั้งแต่ 0.33 ถึง 0.76

8) หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Methods) (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 288) ผลปรากฏว่าแบบทดสอบมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

9) จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จากครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

3.2.2.2 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิดพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษารายละเอียดแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) การกำหนดขอบเขตของคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 3 ด้าน

3) กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3

โครงสร้างแบบสอบถาม

ความคิดเห็น	สร้าง	ต้องการจริง
1. ด้านความพอประมาณ	15	10
2. ด้านความมีเหตุผล	15	10
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	15	10
รวม	45	30

4) สร้างแบบสอบถามตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ใน การเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ แนะนำให้แก้ไขปรับปรุง

5) นำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

5.1) นางยุพิน อาษานอก วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและภาษา

5.2) นางสาวนุรัต วรรณ วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและภาษา

5.3) นางวันทนี ตูติ วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ (สังคมศึกษา) โรงเรียนบ้านป่าจิวหนองฮี อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและภาษา

5.4) ดร. ภัทรา มุลน้อย วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ (คณิตศาสตร์) โรงเรียนบ้านป่าจิวหนองฮี อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านด้านสถิติ การวิจัย

5.5) อาจารย์ ดร.พงษ์ธร โพธิ์พูลศักดิ์ วุฒิการศึกษา ค.ด. (การศึกษานอกระบบ) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติการวิจัย

6) หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ประเด็นที่สอบถาม โดยหาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) ผลปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อมีคุณภาพ และมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 ถึง 1.00

7) นำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 15 คน และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านแฮด จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

8) แล้วนำผลจากการทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยการหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total Correlation) คัดข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลปรากฏว่ามีคุณภาพ 41 ข้อ ผู้วิจัยจึงคัดให้เหลือ 30 ข้อ ตามโครงสร้างแบบสอบถามที่กำหนดไว้และใช้ค่าอำนาจจำแนกที่มีค่าสูง ตั้งแต่ 0.53 ถึง 0.88

9) หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ไพศาล วรรค, 2559, น. 288) ผลปรากฏว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96

10) จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จากครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

3.3 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.3.1 ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปยังสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในสังกัด

3.3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด โดยทำหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการ กศน.อำเภอแต่ละแห่ง ให้ครูในสังกัดทำแบบทดสอบและแบบสอบถาม พร้อมทั้งเก็บรวบรวมแบบทดสอบและแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้ ซึ่งผู้วิจัยเดินทางไปปรับด้วยตนเอง แบบทดสอบและแบบสอบถาม จำนวน 257 ชุด

3.3.3 รวบรวมแบบทดสอบ และแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบทดสอบและแบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวมข้อมูลได้จะนำมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อ แต่ละคน ตามรหัสที่กำหนด และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งใช้ค่าสถิติ ดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4.2 วิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นลักษณะคำถามปลายปิด มี 2 ตัวเลือก คือ เป็นใช่และไม่ใช่ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนเป็นดังนี้

3.4.2.1 ข้อคำถามเชิงบวก ได้แก่ ข้อ 2 3 4 7 9 11 12 15 17 และ 18 มีเกณฑ์การให้คะแนน คือ

ตอบ ใช่ ให้ 1 คะแนน

ตอบ ไม่ใช่ ให้ 0 คะแนน

3.4.2.2 ข้อคำถามเชิงลบ ได้แก่ ข้อ 1 5 6 8 10 13 14 16 19 และ 20 มีเกณฑ์การให้คะแนน คือ

ตอบ ใช่ ให้ 0 คะแนน

ตอบ ไม่ใช่ ให้ 1 คะแนน

การคิดค่าคะแนนและการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้คำนวณหาอันตรภาคชั้นของคะแนนโดยใช้สูตร (ธัญภรณ์ เกิดน้อย, 2547) ดังนี้

$$\text{ช่วงความรู้ความเข้าใจ} = \frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}} = \frac{20 - 9}{3} = 3.67 \approx 4$$

สำหรับการคิดคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแปลผลโดยเปรียบเทียบค่าคะแนนกับเกณฑ์การแบ่งกลุ่ม ซึ่งแบ่งกลุ่มเป็น 3 ระดับ โดยกำหนดเป็นช่วงคะแนน ดังนี้

9 – 12 คะแนน หมายถึง ครมึความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย

13 – 16 คะแนน หมายถึง ครมึความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง

17 – 20 คะแนน หมายถึง ครมึความรู้ความเข้าใจในระดับมาก

3.4.3 วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดเป็น 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 93-95) โดยกำหนดความมากน้อยระดับพฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

5 หมายถึง	ครุมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด
4 หมายถึง	ครุมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาก
3 หมายถึง	ครุมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปานกลาง
2 หมายถึง	ครุมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงน้อย
1 หมายถึง	ครุมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงน้อยที่สุด

จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายเกณฑ์การประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 ,น. 100) มีดังนี้

ค่าคะแนน	4.51 – 5.00 หมายถึง	ครุมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด
ค่าคะแนน	3.51 – 4.50 หมายถึง	ครุมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาก
ค่าคะแนน	2.51 – 3.50 หมายถึง	ครุมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปานกลาง
ค่าคะแนน	1.51 – 2.50 หมายถึง	ครุมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อย
ค่าคะแนน	1.00 – 1.50 หมายถึง	ครุมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงน้อยที่สุด

3.4.4 การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ด้วย t-test แบบ Independent และจำแนกตามอายุ สถานภาพ และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ด้วย One- Way ANOVA และหากพบความแตกต่างจะต้องทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของ LSD (Least Significant Difference)

3.4.5 การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพิจารณาระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรพิจารณาได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) หรือค่า r โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 330)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ความหมาย
0.84 - 1.00	มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด
0.71 - 0.83	มีความสัมพันธ์กันมาก
0.51 - 0.70	มีความสัมพันธ์กันน้อย
0.00 - 0.50	มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

3.5.1.1 ค่าความถี่ (Frequency : f) และค่าร้อยละ (Percentage : %) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 321)

$$\text{ค่าร้อยละ (\%)} = \frac{f}{N} \times 100 \quad (3-2)$$

เมื่อ	%	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3.5.1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 323)

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n} \quad (3-3)$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	X_i	แทน	คะแนนของคนที่ i
	n	แทน	จำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง

3.5.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 325)

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{n-1}} \quad (3-4)$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	X_i	แทน	คะแนนของคนที่ i
	n	แทน	จำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง

3.5.1.4 สหสัมพันธ์แบบ Pearson (Pearson product-moment correlation coefficient) (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 334) โดยใช้สูตรดังนี้

$$r_{XY} = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}} \quad (3-5)$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน
	X	แทน	คะแนนของข้อมูลชุดแรก
	Y	แทน	คะแนนของข้อมูลชุดสอง
	n	แทน	จำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

3.5.2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (IOC) (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 269) หาได้จากสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n} \quad (3-6)$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์
	R	แทน	คะแนนระดับความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน ประเมินในแต่ละข้อ
	n	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความสอดคล้องในข้อนั้น

3.5.2.2 หาค่าความยากของแบบทดสอบ (Item Difficulty) (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 298) โดยใช้สูตรดังนี้

$$p = \frac{f}{n} \quad (3-7)$$

เมื่อ	p	แทน	ดัชนีความยาก
	f	แทน	จำนวนผู้ตอบถูก
	n	แทน	จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

3.5.2.3 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค (Item – total Correlation) (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 303) โดยใช้สูตรดังนี้

$$r_{XY'} = \frac{n \sum XY' - \sum X \sum Y'}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y'^2 - (\sum Y')^2]}} \quad (3-8)$$

เมื่อ	$r_{XY'}$	แทน	ดัชนีอำนาจจำแนก
	X	แทน	คะแนนรายข้อ
	Y	แทน	คะแนนรวม
	Y'	แทน	คะแนนรวมที่หักคะแนนข้อนั้นออกแล้ว
			$Y' = Y - X$
	n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

3.5.2.4 หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยหาค่าด้วยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Methods) (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 288) ดังนี้

$$KR20 = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum p_i q_i}{S_t^2} \right] \quad (3-9)$$

เมื่อ	KR20	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ อิงกลุ่ม
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	p_i	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบถูกในข้อที่ i
	q_i	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบผิดในข้อที่ i หรือ เท่ากับ $1 - p_i$
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม t

3.5.2.5 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 288) ดังนี้

$$\alpha = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right] \quad (3-10)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S_i^2	แทน	ผลรวมของความแปรปรวน
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3.5.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

สถิติที่ใช้วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ด้วย t-test แบบ Independent และจำแนกตามอายุ สถานภาพ และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ ระดับ .05 (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 347-367) ดังนี้

3.5.3.1 สถิติที่ทดสอบค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม ใช้ T-test (Independent) การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน โดยมี 2 กรณี ได้แก่

1) กรณีที่ความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มไม่เท่ากัน (Separated Variance) สูตรที่ใช้ คือ (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 351-352)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}} \quad (3-11)$$

$$\text{โดย df} = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}$$

$$\frac{n_1}{n_1 - 1} + \frac{n_2}{n_2 - 1}$$

2) กรณีที่ความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มเท่ากัน (Pooled Variance) สูตรที่ใช้ คือ (ไพศาล วรรคํา, 2559, น. 351-352)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{S_p \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}} \quad (3-12)$$

โดย $S_p^2 = \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$ และ $df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ	t	แทน	สถิติทดสอบที่
	\bar{X}_1, \bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

3.5.3.2 สถิติที่ทดสอบค่าเฉลี่ย 3 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) หลักของการวิเคราะห์ความแปรปรวนก็คือ เป็นการหาอัตราส่วนระหว่างความแปรปรวนระหว่างกลุ่มกับความแปรปรวนภายในกลุ่ม ซึ่งสูตรที่ใช้คือ (ไพศาล วรรคํา, 2559, น. 359) ดังนี้

$$F = \frac{MS_B}{MS_W} ; df_1 = k - 1, df_2 = N - k \quad (3-13)$$

เมื่อ	MS_B	แทน	ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_W	แทน	ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่องความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ศึกษาระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ตามลำดับต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป
2. วิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. ผลเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ด้วย t-test แบบ Independent และจำแนกตามอายุ สถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และระดับความรู้ความเข้าใจ วิเคราะห์ด้วย (One Way ANOVA)
5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ด้วยค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยในที่นี้ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ซึ่งวิเคราะห์จากค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตาราง ดังตารางที่ 4.1 ถึง 4.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1

จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ชาย	87	33.85
2. หญิง	170	66.15
รวม	257	100.00

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 257 คน พบว่ามีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ มีเพศหญิง จำนวน 170 คน มีเพศชาย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 66.15 และร้อยละ 33.85 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2

จำนวนและร้อยละจำแนกตามช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 30 ปี	22	8.56
2. 30 – 35 ปี	78	30.35
3. 36 – 40 ปี	60	23.35
4. 41 – 45 ปี	52	20.23
5. 46 – 50 ปี	22	8.56
6. 50 ปี ขึ้นไป	23	8.95
รวม	257	100.00

จากตารางที่ 4.2 ตัวอย่างจำนวน 257 คน พบว่าช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุด คือ อายุระหว่าง 30–35 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 30.35 รองลงมาอายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 23.35 รองลงมาอายุระหว่าง 41–45 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 20.23 อายุ 50 ปี ขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8.95 และน้อยที่สุดช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง ต่ำกว่า 30 ปี และอายุระหว่าง 46–50 ปี มีจำนวน คือ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 8.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3

จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน	40	15.56
2. ครู กศน.ตำบล	124	48.25
3. ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	93	36.19
รวม	257	100.00

จากตารางที่ 4.3 ตัวอย่างจำนวน 257 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพมากที่สุด คือ ครู กศน.ตำบล จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 48.25 รองลงมาคือครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 36.19 และครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 15.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4

จำนวนและร้อยละจำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 5 ปี	42	16.34
2. 5 - 10 ปี	117	45.53
3. 11- 15 ปี	58	22.57
4. 15 ปี ขึ้นไป	40	15.56
รวม	257	100.00

จากตารางที่ 4.4 ตัวอย่างจำนวน 257 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ทำงานมากที่สุด คือ ประสบการณ์การทำงานอยู่ระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 45.53 ประสบการณ์การทำงานอยู่ระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 22.57 ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 16.24 และประสบการณ์ทำงานของกลุ่มตัวอย่าง 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 15.56 ตามลำดับ

4.2 วิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลในตอนต้นที่ 2 ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 20 ข้อ มาประมวลผลและตรวจสอบความถูกต้อง ตรวจสอบให้คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วแปลผล โดยเปรียบเทียบค่าคะแนนกับเกณฑ์การแบ่งกลุ่ม ซึ่งแบ่งกลุ่มเป็น 3 ระดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.5 ถึง 4.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5

จำนวนคะแนนที่ตอบได้ถูกต้อง

จำนวนคะแนนที่ตอบได้ถูกต้อง	จำนวนคนที่ตอบถูกต้อง	ร้อยละคนที่ตอบถูกต้อง
9	4	0.16
10	14	5.45
11	17	6.61
12	27	10.51
13	25	9.73
14	24	9.39
15	47	18.29
16	45	17.51
17	26	10.12
18	16	6.23
19	6	2.30
20	6	2.30
รวม	257	100.00

จากตารางที่ 4.6 ผู้วิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบได้ถูกต้อง 15 คะแนน มีจำนวนมากที่สุด คือ มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 18.29 รองลงมาตอบได้ถูกต้อง 16 คะแนน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 17.51 รองลงมาตอบได้ถูกต้องจำนวน 12 คะแนน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 10.51 และมีผู้ตอบคำถามได้ถูกต้อง 20 คะแนน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.30 เท่านั้น นอกจากนี้จากการคำนวณผู้วิจัยยังพบว่าค่าเฉลี่ยของจำนวนคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ถูกต้อง (Mean) คือ 14.54 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.51

ตารางที่ 4.6

จำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ

คะแนนที่ได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ	แปลผล
9 – 12 คะแนน	62	24.12	ความรู้ความเข้าใจระดับน้อย
13 – 16 คะแนน	141	54.86	ความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง
17 – 20 คะแนน	54	21.02	ความรู้ความเข้าใจระดับมาก
โดยรวม	141	54.86	ความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 ผู้วิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คือมีจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 54.86 รองลงมามีความรู้ความเข้าใจระดับน้อย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 24.12 และมีความรู้ความเข้าใจระดับมากมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 54 คน คิดเป็นร้อยละ 21.02

4.3 วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในการวิเคราะห์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลในตอนที่ 3 ของแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ด้าน ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม จำนวนทั้งหมด 30 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดเป็น 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายตามเกณฑ์การประเมิน

ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.7 ถึง 4.14 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7

ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นจำแนกรายด้าน

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. ด้านความพอประมาณ	4.35	0.29	มาก
2. ด้านความมีเหตุผล	4.54	0.31	มากที่สุด
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	4.48	0.34	มาก
โดยรวม	4.46	0.03	มาก

จากตารางที่ 4.7 ผู้วิจัยพบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านความมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.54$) และมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\bar{X} = 4.48$) และด้านความพอประมาณ ($\bar{X} = 4.35$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8

ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ด้านความพอประมาณ

ด้านความพอประมาณ	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. มีการปลูกผัก เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ และปลูกผลไม้ไว้บริโภค ในครัวเรือน	4.35	0.48	มาก
2. มีการใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชนมาประกอบอาหาร	4.34	0.47	มาก
3. สมาชิกในครอบครัวมีการถนอมอาหารเพื่อเก็บไว้บริโภค	4.37	0.48	มาก
4. มีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของตนเอง	4.30	0.46	มาก
5. มีการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น ลดการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย การเที่ยวเตร่ การเสพสิ่งเสพติด	4.37	0.49	มาก
6. สมาชิกในครอบครัวเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาจาก ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น สบู่ น้ำยาล้างจาน สุนนไพร ฯลฯ	4.23	0.42	มาก
7. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การนำ ของใช้เก่ามาปรับปรุง หรือตัดแปลง เพื่อนำมาใช้ใหม่ หรือ อนุรักษ์ด้วยวิธีการอื่นๆ	4.27	0.44	มาก
8. มีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดในชุมชนที่อาศัยอยู่	4.46	0.50	มาก
9. มีการแบ่งปันหรือช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนบ้าน ในรูปแบบอื่น ที่ไม่เกี่ยวกับการเงิน	4.48	0.51	มาก
10. มีส่วนร่วมดูแลช่วยเหลือ คนด้อยโอกาส เช่น คนยากจน คนชรา และคนพิการในชุมชน	4.35	0.48	มาก
โดยรวม	4.35	0.29	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกได้แก่ มีการแบ่งปันหรือช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนบ้าน ในรูปแบบอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการเงิน ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดในชุมชนที่อาศัยอยู่ ($\bar{X} = 4.46$) และสมาชิกในครอบครัวมีการถนอมอาหารเพื่อเก็บไว้บริโภค และลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น ลดการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย การเที่ยวเตร่ การเสพสิ่งเสพติด ($\bar{X} = 4.37$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9

ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ด้านความมีเหตุผล

ด้านความมีเหตุผล	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. มีการวางแผนด้านการใช้จ่ายและตัดสินใจใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล	4.42	0.50	มาก
2. มีความเชื่อว่าถ้าดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผล จะทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี	4.57	0.50	มากที่สุด
3. มีความรอบคอบ และดำเนินชีวิตอย่างระมัดระวัง โดยไม่ประมาท	4.49	0.50	มาก
4. มีการปลูกฝังเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดีให้แก่ลูกหลาน หรือสมาชิกในครอบครัวอยู่เสมอ	4.51	0.50	มากที่สุด
5. มีการประกอบอาชีพที่สุจริต ถูกต้องตามกฎหมาย	4.74	0.44	มากที่สุด
6. มีส่วนร่วมสืบทอดประเพณีอันงดงามในชุมชน	4.45	0.50	มาก
7. ไม่เสพสิ่งเสพติด ไม่เล่นการพนัน ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี	4.49	0.50	มาก
8. ยึดหลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่น	4.63	0.49	มากที่สุด
9. ไม่กระทำสิ่งใดที่เป็นการเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น	4.64	0.48	มากที่สุด
10. สมาชิกในครอบครัวมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.44	0.50	มาก
โดยรวม	4.54	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และมาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการประกอบอาชีพที่สุจริต ถูกต้องตามกฎหมาย ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมาคือ ไม่เสพสิ่งเสพติด ไม่เล่นการพนัน ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ($\bar{X} = 4.64$) และยึดหลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 4.63$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10

ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ด้านการมีภูมิคุ้มกัน

ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน หรือกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน	4.33	0.47	มาก
2. มีการหาแนวทาง หรือวิธีการลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	4.40	0.49	มาก
3. มีการประกอบอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว	4.32	0.47	มาก
4. มีความตั้งใจในการชำระหนี้สินให้เป็นปัจจุบัน ไม่ให้ติดค้าง	4.50	0.50	มาก
5. มีความใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.57	0.50	มากที่สุด
6. มีการติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ต่างๆ อยู่เสมอ	4.55	0.50	มากที่สุด
7. มีการนำความรู้ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและปฏิบัติงาน	4.50	0.50	มาก
8. สมาชิกในครอบครัวรู้จักสามัคคีและไม่สร้างความเดือดร้อนในครอบครัวและชุมชน	4.67	0.47	มากที่สุด
9. สมาชิกในครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนในการเรียนรู้ร่วมกัน	4.47	0.50	มาก
10. สมาชิกในครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมของเพื่อนบ้าน เช่น งานมงคลต่างๆ หรืองานศพ ตลอดจนกิจกรรมที่ราชการจัดขึ้น	4.51	0.50	มากที่สุด
โดยรวม	4.48	0.34	มาก

จากตารางที่ 4.10 ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวรู้จักสามัคคีและไม่สร้างความเดือดร้อนในครอบครัวและชุมชน ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาคือมีความใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.57$) และมีการติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ต่างๆ อยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.55$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11

ผลระดับพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมกรดำเนินชีวิต	เพศ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1. ด้านความพอประมาณ	ชาย	4.35	0.28	มาก
	หญิง	4.35	0.30	มาก
2. ด้านความมีเหตุผล	ชาย	4.54	0.32	มากที่สุด
	หญิง	4.54	0.31	มากที่สุด
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	ชาย	4.52	0.33	มากที่สุด
	หญิง	4.46	0.34	มาก
โดยรวม	ชาย	4.47	0.26	มาก
	หญิง	4.45	0.27	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น เพศชายและเพศหญิง มีพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับเพศที่มีระดับพฤติกรรมจากมากที่สุด ได้แก่ เพศชาย ($\bar{X} = 4.47$) และเพศหญิง ($\bar{X} = 4.45$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12

ผลระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุ

พฤติกรรมการดำเนินชีวิต	อายุ	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. ด้านความพอประมาณ	ต่ำกว่า 30 ปี	4.40	0.38	มาก
	30 – 35 ปี	4.35	0.29	มาก
	36 – 40 ปี	4.28	0.26	มาก
	41 – 45 ปี	4.38	0.28	มาก
	46 – 50 ปี	4.48	0.32	มาก
	50 ปี ขึ้นไป	4.28	0.20	มาก
	2. ด้านความมีเหตุผล	ต่ำกว่า 30 ปี	4.54	0.39
30 – 35 ปี		4.55	0.29	มากที่สุด
36 – 40 ปี		4.47	0.31	มาก
41 – 45 ปี		4.58	0.32	มากที่สุด
46 – 50 ปี		4.59	0.31	มากที่สุด
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	50 ปี ขึ้นไป	4.52	0.30	มากที่สุด
	ต่ำกว่า 30 ปี	4.53	0.34	มากที่สุด
	30 – 35 ปี	4.47	0.35	มาก
	36 – 40 ปี	4.39	0.30	มาก
	41 – 45 ปี	4.58	0.38	มากที่สุด
	46 – 50 ปี	4.61	0.33	มากที่สุด
	50 ปี ขึ้นไป	4.39	0.30	มาก
	ต่ำกว่า 30 ปี	4.49	0.34	มาก
	30 – 35 ปี	4.46	0.25	มาก
	โดยรวม	36 – 40 ปี	4.38	0.25
41 – 45 ปี		4.51	0.26	มากที่สุด
46 – 50 ปี		4.56	0.27	มากที่สุด
50 ปี ขึ้นไป		4.40	0.227	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ทุกช่วงอายุ มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ช่วง อันดับแรก ช่วงอายุ 46 – 50 ปี ($\bar{X} = 4.56$) และช่วงอายุ 41 – 45 ปี ($\bar{X} = 4.51$) และมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก 4 ช่วงอายุ อันดับแรก อายุต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 4.49$) รองลงมาคือ อายุ 40 – 35 ปี ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาคือ อายุ 50 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.40$) และอันดับสุดท้ายคือ อายุ 36 – 40 ปี ($\bar{X} = 4.38$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13

ผลระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามสถานภาพ

พฤติกรรมการดำเนินชีวิต	สถานภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. ด้านความพอประมาณ	ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	4.35	0.28	มาก
	ครู กศน.ตำบล	4.35	0.28	มาก
	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	4.35	0.31	มาก
2. ด้านความมีเหตุผล	ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	4.55	0.29	มากที่สุด
	ครู กศน.ตำบล	4.53	0.31	มากที่สุด
	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	4.54	0.33	มากที่สุด
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	4.56	0.34	มากที่สุด
	ครู กศน.ตำบล	4.48	0.33	มาก
	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	4.46	0.34	มาก
โดยรวม	ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	4.48	0.25	มาก
	ครู กศน.ตำบล	4.45	0.25	มาก
	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	4.45	0.29	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามสถานภาพ มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม อยู่ในระดับมาก ระดับมากที่สุด ได้แก่ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 4.48$) ครู กศน.ตำบลและครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ($\bar{X} = 4.45$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14

ผลระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

พฤติกรรมการดำเนินชีวิต	ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. ด้านความพอประมาณ	ต่ำกว่า 5 ปี	4.33	0.28	มาก
	5 - 10 ปี	4.34	0.26	มาก
	11- 15 ปี	4.37	0.30	มาก
	15 ปี ขึ้นไป	4.33	0.30	มาก
2. ด้านความมีเหตุผล	ต่ำกว่า 5 ปี	4.52	0.32	มากที่สุด
	5 - 10 ปี	4.58	0.31	มากที่สุด
	11- 15 ปี	4.54	0.31	มากที่สุด
	15 ปี ขึ้นไป	4.53	0.33	มากที่สุด
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	ต่ำกว่า 5 ปี	4.51	0.32	มากที่สุด
	5 - 10 ปี	4.57	0.34	มากที่สุด
	11- 15 ปี	4.46	0.34	มาก
	15 ปี ขึ้นไป	4.45	0.34	มาก
	โดยรวม	ต่ำกว่า 5 ปี	4.33	0.26
	5 - 10 ปี	4.34	0.26	มาก
	11- 15 ปี	4.37	0.30	มาก
	15 ปี ขึ้นไป	4.33	0.30	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ทุกช่วงประสบการณ์การทำงาน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม อยู่ในระดับมาก มีระดับมากที่สุด ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน 11- 15 ปี ($\bar{X} = 4.37$) ประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี ($\bar{X} = 4.34$) ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์การทำงาน 15 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.33$) ตามลำดับ

4.4 ผลเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพและประสบการณ์การทำงาน ดังตารางที่ 4.15 – 4.20

ตารางที่ 4.15

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมการดำเนินชีวิต	ชาย		หญิง		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านความพอประมาณ	4.64	0.44	4.70	0.41	- 0.15	0.88
2. ด้านความมีเหตุผล	4.46	0.40	4.54	0.43	0.01	0.99
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	4.42	0.47	4.46	0.44	1.31	0.19
โดยรวม	4.48	0.38	4.53	0.35	0.50	0.62

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมและรายด้านทุกไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุ

พฤติกรรมการดำเนินชีวิต	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
1. ด้านความพอประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.87	5	0.17	2.14	0.06
	ภายในกลุ่ม	20.37	251	0.08		
	รวม	21.24	256			
2. ด้านความมีเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	0.50	5	0.10	1.03	0.40
	ภายในกลุ่ม	24.54	251	0.10		
	รวม	25.04	256			
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	ระหว่างกลุ่ม	1.60	5	0.32	2.95*	0.01
	ภายในกลุ่ม	27.17	251	0.11		
	รวม	28.77	256			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.86	5	0.17	2.53*	0.03
	ภายในกลุ่ม	17.07	251	0.07		
	รวม	17.93	256			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ และด้านความมีเหตุผล ส่วนด้านการมีภูมิคุ้มกัน มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของ LSD (Least Significant Difference) ดังตารางที่ 4.17 - 4.18

ตารางที่ 4.17

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ระดับประตบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุ

อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	30 – 35	36 – 40	41 – 45 ปี	46 – 50	50 ปี ขึ้น
	$\bar{X}_1=4.49$	ปี \bar{X}_2	ปี \bar{X}_3	$\bar{X}_4=4.51$	ปี \bar{X}_5	ไป \bar{X}_6
	$n_1=23$	=4.46	=4.38	$n_4=52$	=4.56	=4.40
		$n_2=78$	$n_3=60$		$n_5=22$	$n_6=23$
ต่ำกว่า 30 ปี	-	0.03	0.11	- 0.02	- 0.07	0.09
($\bar{X}_1 = 4.49$)						
30 – 35 ปี	-	-	0.08	- 0.05	- 0.10	0.06
($\bar{X}_2 = 4.46$)						
36 – 40 ปี	-	-	-	- 0.13*	- 0.18*	-0.02
($\bar{X}_3 = 4.38$)						
41 – 45 ปี	-	-	-	-	-0.05	0.11
($\bar{X}_4 = 4.51$)						
46 – 50 ปี	-	-	-	-	-	0.16*
($\bar{X}_5 = 4.56$)						

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นจำแนกตามอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) โดยภาพรวม พบว่า พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูที่มีอายุ 41-45 ปี กับครูที่มีอายุ 36-40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูที่มีอายุ 46-50 ปี กับครูที่มีอายุ 36-40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูที่มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป กับครูที่มีอายุ 46-50 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.18

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ระดับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน

อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	30 – 35 ปี	36 – 40 ปี	41 – 45 ปี	46 – 50 ปี	50 ปี ขึ้นไป
	$\bar{X}_1=4.53$	$\bar{X}_2=4.47$	$\bar{X}_3=4.39$	$\bar{X}_4=4.58$	$\bar{X}_5=4.61$	$\bar{X}_6=4.39$
	$n_1=3$	$n_2=3$	$n_3=55$	$n_4=31$	$n_5=13$	$n_6=75$
ต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X}_1 = 4.53$)	-	0.06	0.14	- 0.05	- 0.08	0.13
30 – 35 ปี ($\bar{X}_2 = 4.47$)	-	-	0.08	- 0.11	- 0.14	0.07
36 – 40 ปี ($\bar{X}_3 = 4.39$)	-	-	-	- 0.19*	- 0.22*	0.00
41 – 45 ปี ($\bar{X}_4 = 4.58$)	-	-	-	-	0.03	0.19*
46 – 50 ปี ($\bar{X}_5 = 4.61$)	-	-	-	-	-	- 0.22*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ระดับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน พบว่า พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูที่มีอายุ 41-45 ปี กับครูที่มีอายุ 36-40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูที่มีอายุ 46-50 ปี กับครูที่มีอายุ 36-40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูที่มีอายุ 50 ปี ขึ้นไปกับครูที่มีอายุ 41-45 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูที่มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป กับครูที่มีอายุ 46-50 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.19

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามสถานภาพ

พฤติกรรมการดำเนินชีวิต	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านความพอประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.00	2	0.00	0.00	1.00
	ภายในกลุ่ม	21.24	254	0.08		
	รวม	21.24	256			
2. ด้านความมีเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	0.01	2	0.01	0.06	0.94
	ภายในกลุ่ม	25.03	254	0.10		
	รวม	25.04	256			
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	ระหว่างกลุ่ม	0.29	2	0.15	1.29	0.28
	ภายในกลุ่ม	28.48	254	0.11		
	รวม	28.77	256			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.04	2	0.02	0.26	0.77
	ภายในกลุ่ม	17.89	254	0.07		
	รวม	17.93	256			

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

พฤติกรรมการดำเนินชีวิต	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านความพอประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.11	3	0.04	0.44	0.72
	ภายในกลุ่ม	21.13	253	0.08		
	รวม	21.24	256			
2. ด้านความมีเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	0.11	3	0.04	0.36	0.78
	ภายในกลุ่ม	24.94	253	0.10		
	รวม	25.04	256			
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	ระหว่างกลุ่ม	0.49	3	0.16	1.47	0.22
	ภายในกลุ่ม	28.28	253	0.11		
	รวม	28.77	256			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.09	3	0.03	0.41	0.74
	ภายในกลุ่ม	17.84	253	0.07		
	รวม	17.93	256			

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจกับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson (Pearson Product-moment Correlation Coefficient)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจกับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจกับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความรู้ความเข้าใจ
1. ด้านความพอประมาณ	0.06
2. ด้านความมีเหตุผล	0.18**
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	0.19**
โดยรวม	
	0.17**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น โดยรวม มีสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ($r = 0.17$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีสัมพันธ์กันน้อยที่สุด 2 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านความมีเหตุผล ($r = 0.18$) และด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($r = 0.19$) และความรู้ความเข้าใจไม่มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ด้านความพอประมาณ

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นครั้งนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียด ตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 54.86

5.1.2 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านความมีเหตุผล และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน และด้านความพอประมาณตามลำดับ

5.1.3 การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และระดับความรู้ความเข้าใจ ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

5.1.3.1 ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นเพศชายและหญิง มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

5.1.3.2 ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน

5.1.3.3 ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่นที่มีตามสถานภาพแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.1.3.4 ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่นที่มีตามประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจกับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson (Pearson Product-moment Correlation Coefficient) พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น โดยรวม มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ($r = 0.17$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับน้อยที่สุด 2 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านความมีเหตุผล ($r = 0.18$) และด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($r = 0.19$) และความรู้ความเข้าใจไม่มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ด้านความพอประมาณ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่น่านำมาอภิปรายดังนี้

5.2.1 ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องจากจากครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า ปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางโดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว และเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต แต่ยังไม่เข้าใจความหมายเศรษฐกิจพอเพียงอย่างลึกซึ้งทั้งหมด เมื่อพิจารณาจากแบบทดสอบ พบว่าครูตอบถูกต้องในประเด็นคำถาม การปฏิบัติตามหลักความพอเพียงควรเริ่มจากที่ตนเอง และความพอประมาณ คือ รู้จักศักยภาพที่แท้ของตนเอง มีความเป็นอยู่อย่างพอเหมาะ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ขัดสน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 99.22 รองลงมา ได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียงคำนึงถึงความสมดุลระหว่างความมั่นคงทางวัตถุกับความมั่นคงทางจิตใจ และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีเป้าหมาย คือ ดำเนินชีวิตได้ทุกสถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 95.72 และ 92.22 ตามลำดับ ส่วนประเด็นคำถามที่ครูส่วนใหญ่ตอบผิดมาก ได้แก่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคือ พอประมาณ สมดุล มีเหตุผล และถ้าเราใช้ชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เราสามารถใช้ของแพงหรือฟุ่มเฟือยได้ คิดเป็นร้อยละ 45.53 และ 43.58 ตามลำดับ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิภาพร นันทา (2555, น. 83-85) ที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านไร่กองขิงและชุมชนบ้านต้นเกว่น อยู่ในระดับปานกลาง

5.2.2 ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มีระดับพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะว่ากล่าวถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นส่วนใหญ่ จะนึกถึงเรื่องของภาคการเกษตร หรือวิถีชีวิตแบบชาวบ้านในการดำรงชีวิตแบบพื้นฐาน แต่สำหรับคนนอกภาคการเกษตรหรือคนในเมือง องค์กรธุรกิจเอกชนหรือหน่วยงานภาครัฐ ในทุกอาชีพ ในทุกระดับ เศรษฐกิจพอเพียงก็สามารถนำมาใช้เป็นหลักในการปฏิบัติ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิต ด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้ความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมรวมทั้งวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐพจน์ ยืนยง (2555, น. 118) ที่พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีริชัญญ์ ตันวรราชรักษ์ (2556, น. 104) ที่พบว่า การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.2.2.1 ด้านความพอประมาณ ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการแบ่งปันหรือช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนบ้านในรูปแบบอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการเงิน ($\bar{X} = 4.48$) มีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดในชุมชนที่อาศัยอยู่ ($\bar{X} = 4.46$) สมาชิกในครอบครัวมีการถนอมอาหารเพื่อเก็บไว้บริโภคและลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น ลดการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย การเที่ยวเตร่ การเสพล้างเสพลิต ($\bar{X} = 4.37$) ตามลำดับ ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของตนเอง ($\bar{X} = 4.30$) มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การนำของใช้เก่ามาปรับปรุง หรือดัดแปลงเพื่อนำมาใช้ใหม่ หรืออนุรักษ์ด้วยวิธีการอื่นๆ ($\bar{X} = 4.27$) และสมาชิกในครอบครัวเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น สบู่ น้ำยาล้างจาน สุนัขไพร ฯลฯ ($\bar{X} = 4.23$) ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ค่าครองชีพในปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่รายได้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นส่วนใหญ่ ถือว่าไม่มาก จึงต้องระมัดระวังการใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น โดยไม่ยึดติดกับค่านิยมและวัตถุนิยม มิฉะนั้นอาจส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัว ทำให้ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นเลือกที่จะดำรงตนอยู่บนพื้นฐานของความพอดีและพอเพียง เพื่อการมีชีวิตที่ดี กล่าวคือ มองถึงความจำเป็นความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป มีการกำหนดหรือวางแผนการใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ซึ่งวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐพจน์ ยืนยง (2555, น. 119) ที่พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีรวิชัย ต้นวรรษรักษ์ (2556, น. 105) ที่พบว่า การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความพอประมาณอยู่ในระดับมาก

5.2.2.2 ด้านความมีเหตุผล ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการประกอบอาชีพที่สุจริต ถูกต้องตามกฎหมาย ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมาคือท่านยึดหลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 4.64$) และท่านยึดหลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 4.63$) ตามลำดับ ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีส่วนร่วมสืบทอดประเพณีอันงดงามในชุมชน ($\bar{X} = 4.45$) สมาชิกใน ครอบครัวมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการ

ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.44$) และมีการวางแผนด้านการใช้จ่ายและตัดสินใจใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.42$) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน และประกอบกับความเป็นครู ทำให้ต้องใช้หลักการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล เชื่อว่าทุกอย่างเกิดขึ้นอย่างมีสาเหตุ และเชื่อว่าหากดำรงชีวิตบนพื้นฐานของหลักเหตุและผล มีการประกอบอาชีพที่สุจริต ถูกต้องตามกฎหมาย และยึดหลักประชาธิปไตยจะส่งผลให้มีชีวิตและการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยดี ทำให้ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น เลือกที่จะดำรงตนอยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุผล กล่าวคือ นำหลักการของเหตุและผลมาใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผนและปฏิบัติ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้น ในการดำรงชีวิตการใช้จ่ายและการประกอบอาชีพ

5.2.2.3 ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวรู้จักสามัคคีและไม่สร้างความเดือดร้อนในครอบครัวและชุมชน ($\bar{X} = 4.67$) ท่านใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.57$) และท่านติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ต่างๆ อยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.55$) ตามลำดับ ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การหาแนวทาง หรือวิธีการลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.40$) เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน หรือกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน ($\bar{X} = 4.33$) และมีการประกอบอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก หน้าที่ความรับผิดชอบของความเป็นครู คือ การให้การศึกษา ครูต้องเต็มไปด้วยความรู้และเป็นผู้ที่ให้ความรู้ไม่จำกัด จึงต้องอาศัยความรู้ การขวนขวายหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม รู้จักสามัคคีและไม่สร้างความเดือดร้อนในครอบครัวและชุมชน ติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ต่างๆ อยู่เสมอ ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ส่งผลให้ครูเลือกที่จะดำรงตนอยู่บนความไม่ประมาทด้วยการสร้างภูมิคุ้มกันแก่ตน กล่าวคือ การเตรียมพร้อมรับผลกระทบที่เกิดขึ้นและความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ในการดำรงชีวิตการใช้จ่าย การพัฒนาตนเอง จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ซึ่งวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐพจน์ ยืนยง (2555, น. 120) ที่พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีรวิชัย ตันวรราชรักษ์ (2556, น. 105) ที่พบว่า การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการมีภูมิคุ้มกันอยู่ในระดับมาก

5.2.3 ผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพและประสบการณ์การทำงาน ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

5.2.3.1 ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นเพศชายและหญิง มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน และประกอบกับความเป็นครู ทำให้เพศชายและเพศหญิงต้องใช้หลักการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล เชื่อว่าทุกอย่างเกิดขึ้นอย่างมีสาเหตุ และเชื่อว่าหากดำรงชีวิตบนพื้นฐานของหลักเหตุและผล หมั่นศึกษาหาความรู้ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ แล้วมาสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในดำเนินชีวิตได้ ทำให้ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ อรรวรรณ ชมชัยยา และขวัญใจ จริญญาทัศน์กร (2555, น. 88-89) ที่พบว่าพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของผู้ปกครองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณลักษณะดี เก่ง มีความสุขของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี ที่สถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน ด้านเพศมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน

5.2.3.2 ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นที่มีช่วงอายุ 41-46 ปี และช่วงอายุ 46-50 ปี เป็นช่วงอายุที่มีภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนค่อนข้างสูง เช่น ค่าครองชีพ ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ค่าใช้จ่ายในการดูแลบิดามารดา ค่าใช้จ่ายในเรื่องการศึกษาของบุตร เป็นต้น ส่งผลให้ต้องพิจารณาไตร่ตรอง ตัดสินใจในสิ่งต่างๆ มากขึ้นโดยใช้หลักความพอประมาณ เช่น มีการถนอมอาหารเพื่อเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน และลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ลดการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย การเที่ยวเตร่ การเสเพลเสพติด เป็นต้น และใช้หลักมีภูมิคุ้มกันที่ดี เลือกที่จะดำรงตนอยู่บนความไม่ประมาทด้วยการเตรียมพร้อมรับผลกระทบที่เกิดขึ้น มีการติดตามข้อมูล ข่าวสาร มีการใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทำให้ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นที่มีอายุที่ต่างกันมีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม แตกต่างกัน

5.2.3.3 ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นที่มีตามสถานภาพแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มุ่งส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในทุกระดับให้มีประสิทธิภาพ เติมไปด้วยความรู้และเป็นผู้ที่ให้ความรู้ไม่จำกัด และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม ยึดหลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน ไม่กระทำการสิ่งใดที่เป็นการเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ทำให้ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นที่มีสถานภาพที่ต่างกันมีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ วีรวิชญ์ ตันวรรณรักษ์ (2556, น. 72-75) ที่พบว่า การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีตำแหน่งงานต่างกันโดยภาพรวมไม่ต่างกัน

5.2.3.4 ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นที่มีตามประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันการสื่อสารได้พัฒนาไปมาก ทำให้ครูทุกคนรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้โดยไม่ขึ้นอยู่กับว่าจะมีประสบการณ์การทำงานมากน้อยเพียงใด ส่งผลให้ครูยึดหลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สามารถดำรงชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นที่มีประสบการณ์ทำงานที่ต่างกันมีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ วีรวิชญ์ ตันวรรณรักษ์ (2556, น. 76-77) ที่พบว่า การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีอายุการทำงานแตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่ต่างกัน

5.2.4 ระดับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น โดยรวม ระดับน้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรดำเนินการให้ความรู้แนวทางเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้น เนื่องจากแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต้องมีการทำความเข้าใจที่ถูกต้อง และนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน บริบทที่แตกต่างกัน และตามอัตภาพของแต่ละบุคคล จึงต้องเพิ่มระดับความรู้ความเข้าใจที่สูงขึ้น

5.3.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณและด้านการมีภูมิคุ้มกันยังอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของตนเองหรือครอบครัว เพื่อให้เกิดการรับรู้และความสมดุลระหว่างรายได้ที่ได้รับกับรายจ่ายที่เกิดขึ้น ทำให้สามารถคำนวณวางแผนการใช้จ่ายตลอดจนการเก็บออมไว้ใช้ในยามจำเป็น และที่สำคัญไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงานได้แก่ การประชาสัมพันธ์หรือรณรงค์ ตลอดจนการแจกสมุดบัญชีสำหรับการจดบันทึก

5.3.1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน แตกต่างกัน ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น อายุ 36-40 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่ต่ำกว่าช่วงอายุอื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรดูแลเอาใจใส่ให้ครูที่มีช่วงอายุ 36-40 ปี เพราะเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อยถือว่าเป็นกำลังหลักที่ยังสามารถช่วยพัฒนาองค์กรและประเทศในอนาคต และยังต้องสร้างฐานะ สร้างความมั่นคง ให้กับตนเองและครอบครัว ควรปลูกฝังให้ครูรู้จักการประมาณตนในการดำรงชีวิตไม่สร้างภาระหนี้สิน ขณะเดียวกันส่งเสริมการลดภาระหนี้สินที่มีอยู่ให้น้อยลงด้วยการสร้างรายได้ให้เกิดขึ้น เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ได้แก่ โครงการอบรมวิชาชีพต่าง ๆ เพิ่มเติมที่สามารถสร้างรายได้อีกด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินการชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนทั่วไป ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

5.3.2.2 ควรศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินการชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

5.3.2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพฤติกรรมการดำเนินการชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กระทรวงมหาดไทย. (2551). *เกร็ดความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : บริษัท บีทีเอสเพรส จำกัด.
- กิตติยา คำพิงพร และ สุภาพร แซ่ฉั่ว. (2550). *พฤติกรรม การดูแลสุขภาพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. เกษม วัฒนชัย. (2550). *ยูเอ็นนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเผยแพร่ 114 ประเทศทั่วโลก*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- คณะกรรมการพิเศษเพื่อการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, สำนักงาน. (2556). *4,350 การทรงงานเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- จรรยา เฉลิมทอง. (2559). *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- จักรกริช ใจดี. (2542). *ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- จันทร์ ปักการะโธ. (2552). *ความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอลำปาง จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ*. วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- ณัฐพจน์ ยืนยง. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่าง การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับคุณภาพชีวิตของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ทีมข่าวเศรษฐกิจ. (2559). *น้อมนำ “เศรษฐกิจพอเพียง” สู่แผนพัฒนาชาติแบบยั่งยืน*. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/content/814647>
- นิภาพร นันตา. (2555). *ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง กับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านไร่กองขิงและบ้านต้นแก้ว อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2535). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล
- ปราโมทย์ มลคล้า. (2550). *ศึกษาพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพฑูรย์ ทองสุข. (2556). *การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ไพศาล วรคำ. (2559). *การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มนต์ฤดี ทองรัตน์. (2552). *ความรู้ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของนักศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืนมหาวิทยาลัยแม่โจ้*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วิชา ชันติบุญญานรักษ์. (2555). *การเรียนรู้การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษาชุมชนปลักไม้ลาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิเชียรราษฎร์ ประทีปศิริ. (2551). *การพัฒนาความรู้และความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ประจำพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ที่มีต่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วีรวิษณุ ต้นวรรณรักษ์. (2556). *การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรมการออมของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศีลวัต ศรีสวัสดิ์. (2552). *ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุภชัย ชัยจันทร์. (2553). *การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- สมพร เทพลีธา. (2548). *เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมสาร.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2546). เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2546 การพัฒนาที่ยั่งยืน : การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ : 2 ปีแห่งการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : เซ็นจูรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2551). *เรียนรู้หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ : เซ็นจูรี
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *จากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ กว่า 1 ทศวรรษ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2559). *ร่วมเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น. (2561). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงาน กศน. จังหวัดขอนแก่น*.
ขอนแก่น : สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดขอนแก่น.
- สุกันยา แก้วสุวรรณ. (2557). *การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พฤติกรรมดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงค่านิยมในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษา : โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุภาวดี หันสันเทียะ. (2559). *การศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนบ้านม่วงเจริญ ตำบลสระทอง อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2550). *การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและประกอบธุรกิจ*.
กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2550). *เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรินใต้เบื้องพระยุคลบาท*.
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์. (2560). *ความรู้ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลบางใหญ่ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี*.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 11,(25).

อรรรรณ ชมชัยยา และขวัญใจ จริยาทัศน์กร. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกำเนินชีวิตของผู้ปกครองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณลักษณะดี เก่ง มีความสุข ของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี. งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น

หมายเลขแบบสอบถาม

คำชี้แจง

--	--	--

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

2. โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและครบถ้วนทุกข้อ เพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ของการศึกษา และนำข้อมูลที่ได้จากศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคุณ

3. ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่ประการใด ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ กรุณาตอบแบบสอบถามนี้ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

4. แบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (เพศ, อายุ, สถานภาพ และประสบการณ์การทำงาน)

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกัน

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี

ปฐพล ด้านนอก

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ
 - 1.1 ชาย
 - 1.2 หญิง
2. อายุ
 - 2.1 ต่ำกว่า 30 ปี 2.2 30 – 35 ปี
 - 2.3 36 – 40 ปี 2.4 41 – 45 ปี
 - 2.5 46 – 50 ปี 2.6 50 ปี ขึ้นไป
3. สถานภาพ
 - 3.1 ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน
 - 3.2 ครู กศน.ตำบล
 - 3.3 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
4. ประสบการณ์การทำงาน
 - 4.1 ต่ำกว่า 5 ปี
 - 4.2 5 - 10 ปี
 - 4.3 11- 15 ปี
 - 4.4 15 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบที่เห็นว่าตรงกับ
ความเข้าใจของท่าน

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1.	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ พอประมาณ สมดุล มีเหตุผล		
2.	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีเป้าหมาย คือ ดำเนินชีวิตได้ทุกสถานการณ์		
3.	การปฏิบัติตามหลักความพอเพียงควรเริ่มจากที่ตนเอง		
4.	ทางสายกลาง หมายถึง ทำทุกอย่างแบบกลางๆ ไม่เอียงไปด้านใด ด้านหนึ่ง		
5.	แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดในอุดมคติ		

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
6.	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนำไปใช้ได้กับเกษตรกรรมเท่านั้น การทำธุรกิจหรือภาคอุตสาหกรรมนำไปใช้ไม่ได้		
7.	หลักเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้ความสำคัญกับจริยธรรมทุกขั้นตอน		
8.	การพัฒนาประเทศที่ใช้กลไกการนำเทคโนโลยีจากต่างประเทศขัดกับหลักการของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
9.	ความพอประมาณ คือ รู้จักศักยภาพที่แท้ของตนเอง มีความเป็นอยู่อย่างพอเหมาะ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ขัดสน		
10.	เศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผลิตเพื่อบริโภคเองเท่านั้น แต่ไม่ส่งเสริมการผลิตเพื่อค้าขาย		
11.	ถ้าเราใช้ชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เราสามารถใช้ของแพงหรือฟุ่มเฟือยได้		
12.	ถ้าเราใช้ชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เราสามารถกู้ยืมเงินได้		
13.	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือการทำน้ำสกัดชีวภาพ หรือน้ำยาซักล้างใช้เอง		
14.	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอนให้พึ่งตนเอง โดยไม่สนใจพึ่งใครเลย		
15.	ความมีเหตุผล คือ เน้นความจำเป็น ไม่ใช่ความอยาก มีความถี่ถ้วนรอบคอบ		
16.	เศรษฐกิจพอเพียงปฏิเสธความร่ำรวยมั่งคั่งและเทคโนโลยี		
17.	เศรษฐกิจพอเพียงไม่ปฏิเสธเงินแต่ใช้เงินทำงานไม่ใช่เป็นนาย		
18.	เศรษฐกิจพอเพียงคำนึงถึงความสมดุลระหว่างความมั่นคงทางวัตถุกับความมั่นคงทางจิตใจ		
19.	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการสร้างรากฐานของประเทศเฉพาะด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก		
20.	จุดเด่นของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ให้ความสำคัญกับความ “มั่งมีศรีสุข” มากกว่าความ “อยู่ดีมีสุข”		

ตอนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบที่เห็นว่าตรงกับ

พฤติกรรมดำเนินชีวิตของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบ

ข้อ	พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับพฤติกรรม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านความพอประมาณ						
1.	มีการปลูกผัก เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ และปลูกผลไม้ ไว้บริโภคในครัวเรือน					
2.	มีการใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชนมาประกอบ อาหาร					
3.	สมาชิกในครอบครัวมีการถนอมอาหารเพื่อเก็บ ไว้บริโภค					
4.	มีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของตนเอง					
5.	มีการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น ลดการซื้อ สินค้าฟุ่มเฟือย การเที่ยวเตร่ การเสเพลเสพติด					
6.	สมาชิกในครอบครัวเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนา จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น สบู่ น้ำยาล้างจาน สมุนไพร ฯลฯ					
7.	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การ นำของใช้เก่ามาปรับปรุง หรือดัดแปลงเพื่อ นำมาใช้ใหม่ หรืออนุรักษ์ด้วยวิธีการอื่นๆ					
8.	มีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดในชุมชนที่ อาศัยอยู่					
9.	มีการแบ่งปันหรือช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนบ้าน ในรูปแบบอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการเงิน					
10.	มีส่วนร่วมดูแลช่วยเหลือ คนด้อยโอกาส เช่น คนยากจน คนชรา และคนพิการ ในชุมชน					

ข้อ	พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับพฤติกรรม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านความมีเหตุผล						
11.	มีการวางแผนด้านการใช้จ่ายและตัดสินใจใช้ จ่ายอย่างมีเหตุผล					
12.	มีความเชื่อว่าถ้าดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของเหตุ และผลจะทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี					
13.	มีความรอบรอบ และดำเนินชีวิตอย่าง ระมัดระวังโดยไม่ประมาท					
14.	มีการปลูกฝังเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดีให้แก่ ลูกหลาน หรือสมาชิกในครอบครัวอยู่เสมอ					
15.	มีการประกอบอาชีพที่สุจริต ถูกต้องตามกฎหมาย					
16.	มีส่วนร่วมสืบทอดประเพณีอันงดงามในชุมชน					
17.	ไม่เสเพลเสพติด ไม่เล่นการพนัน ประพฤติตน อยู่ในศีลธรรมอันดี					
18.	ยึดหลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน และอยู่ ร่วมกับผู้อื่น					
19.	ไม่กระทำสิ่งใดที่เป็นการเบียดเบียนตนเองและ ผู้อื่น					
20.	สมาชิกในครอบครัวมีการพูดคุย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
ด้านการมีภูมิคุ้มกัน						
21.	เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน หรือกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน					
22.	มีการหาแนวทาง หรือวิธีการลดค่าใช้จ่ายใน ชีวิตประจำวัน					
23.	มีการประกอบอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ ให้กับครอบครัว					

ข้อ	พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24.	มีความตั้งใจในการชำระหนี้สินให้เป็นปัจจุบัน ไม่ให้ติดค้าง					
25.	มีความใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
26.	มีการติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ทันต่อ สถานการณ์ต่างๆ อยู่เสมอ					
27.	นำความรู้ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และปฏิบัติงาน					
28.	สมาชิกในครอบครัวรู้จักสามัคคีและไม่สร้าง ความเดือดร้อนในครอบครัวและชุมชน					
29.	สมาชิกในครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของ ชุมชนในการเรียนรู้ร่วมกัน					
30.	สมาชิกในเข้าร่วมกิจกรรมของเพื่อนบ้าน เช่น งานมงคลต่างๆ หรืองานศพ ตลอดจนกิจกรรม ที่ราชการจัดขึ้น					

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินความสอดคล้อง

งานวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความสอดคล้องของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น รายชื่อ กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ต้องการวัด

+1 เมื่อ **แน่ใจ** ว่าข้อความนั้นวัดได้ **สอดคล้อง** กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด
 0 เมื่อ **ไม่แน่ใจ** ว่าข้อความนั้นวัดได้ **สอดคล้อง** กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด
 -1 เมื่อ **แน่ใจ** ว่าข้อความนั้นวัดได้ **ไม่สอดคล้อง** กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน ในตัวดีพอสมควรต่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี	1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือพอประมาณ สมดุล มีเหตุผล			
	2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีเป้าหมายคือ ดำเนินชีวิตได้ทุกสถานการณ์			
	3. การปฏิบัติตามหลักความพอเพียงควรเริ่มจากที่ตนเอง			
	4. เศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน			
	5. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ในสังคมแต่ละระดับทั้งระดับปัจเจกบุคคล ระดับชุมชนและระดับรัฐได้			
	6. ทางสายกลาง หมายถึง ทำทุกอย่างแบบกลางๆ ไม่เอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง			

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
และนักธุรกิจในทุกระดับให้มี สำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์ สุจริตและให้มี ความรอบรู้ ที่ เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความ อดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและ กว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลก ภายนอกได้เป็นอย่างดี	7. แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงเป็นแนวคิดในอุดมคติ			
	8. การนำปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ให้ได้ผลกับการดำเนิน ชีวิต จำเป็นต้องเริ่มจากการมีความ จากการมีความรู้ความเข้าใจที่ ถูกต้อง			
	9. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนำไปใช้ได้ กับเกษตรกรรมเท่านั้น การทำธุรกิจ หรือภาคอุตสาหกรรมนำไปใช้ไม่ได้			
	10. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ ความสำคัญกับเรื่องคุณธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ โปร่งใส มากกว่ามุ่ง ผลตอบแทนทางเรื่องรายได้แต่ เพียงอย่างเดียว			
	11. หลักเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้ ความสำคัญกับจริยธรรมทุก ขั้นตอน			
	12. การพัฒนาประเทศที่ใช้กลไกการ นำเทคโนโลยีจากต่างประเทศขัด กับหลักการของหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง			
2. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและ ไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียน ตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภค ที่อยู่ในระดับสมดุล การใช้จ่าย การออม อยู่ในระดับที่ ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง	13. ความพอประมาณ คือ รู้จัก ศักยภาพที่แท้ของตนเอง มีความ เป็นอยู่อย่างพอเหมาะ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ขัดสน			
	14. เศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผลิต เพื่อบริโภคเองเท่านั้น แต่ไม่ ส่งเสริมการผลิตเพื่อค้าขาย			

นียมศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	15. ถ้าเราใช้ชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เราสามารถใช้ของแพงหรือฟุ่มเฟือยได้			
	16. ถ้าเราใช้ชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เราสามารถกั้มเงินได้			
	17. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือการทำน้ำสัดชีวภาพ หรือน้ำยาซักล้างใช้เอง			
	18. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอนให้พึ่งตนเอง โดยไม่สนใจพึ่งใครเลย			
3. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต	19. ความมีเหตุผล คือ เน้นความจำเป็นไม่ใช่ความอยาก มีความถี่ถ้วน รอบคอบ			
	20. เศรษฐกิจพอเพียงปฏิเสธความร่ำรวยมั่งคั่งและเทคโนโลยี			
	21. เศรษฐกิจพอเพียงไม่ปฏิเสธเงิน แต่ใช้เงินทำงานไม่ใช่เป็นนาย			
	22. เศรษฐกิจพอเพียงคำนึงถึงความสมดุลระหว่างความมั่นคงทางวัตถุกับความมั่นคงทางจิตใจ			
4. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล	23. ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง มีความพร้อมที่จะเผชิญต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง			
	24. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการสร้างรากฐานของประเทศ เฉพาะด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก			

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความ ระมัดระวัง มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน	25. จุดเด่นของเศรษฐกิจพอเพียง คือให้ความสำคัญกับความ “มั่งมีศรีสุข” มากกว่าความ “อยู่ดีมีสุข”			

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความสอดคล้องของแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่นรายข้อ กับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ต้องการวัด

- +1 เมื่อ **แน่ใจ** ว่าข้อความนั้นวัดได้ **สอดคล้อง** กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด
 0 เมื่อ **ไม่แน่ใจ** ว่าข้อความนั้นวัดได้ **สอดคล้อง** กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด
 -1 เมื่อ **แน่ใจ** ว่าข้อความนั้นวัดได้ **ไม่สอดคล้อง** กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
1. พฤติกรรมด้านความพอประมาณ หมายถึง การแสดงออกในการดำเนินชีวิต มีความพอดี ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป เป็นไปตามอัตภาพหรือตามสภาพแวดล้อม รู้ความสามารถ รู้ศักยภาพ รู้จุดอ่อน-จุดแข็งของตนเอง รู้จักตัดทอนค่าใช้จ่าย ลดละความฟุ้งเฟ้อในการดำรงชีพ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดและรักษาสິงแวดล้อม	1. มีการกำหนดหรือประมาณการใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน			
	2. มีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายและการดำรงชีวิตประจำวัน			
	3. มีการประหยัดการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา น้ำมันเชื้อเพลิง			
	4. สมาชิกในครอบครัวไม่ก่อหนี้สินโดยไม่จำเป็น และเกินกำลัง			
	5. มีการปลูกผัก เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ และปลูกผลไม้ไว้บริโภคในครัวเรือน			
	6. มีการใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชนมาประกอบอาหาร			
	7. สมาชิกในครอบครัวมีการถนอมอาหารเพื่อเก็บไว้บริโภค			
	8. มีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของตนเอง			
	9. มีการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น ลดการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย การเที่ยวเตร่ การเสพสิ่งเสพติด			

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม แบบสอบถามพฤติกรรมกรดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
1. พฤติกรรมด้านความพอประมาณ (ต่อ)	10. สมาชิกในครอบครัวเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น สบู่ น้ำยาล้างจาน สุนนไพร ฯลฯ			
	11. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การนำของใช้เก่ามาปรับปรุงหรือตัดแปลงเพื่อนำมาใช้ใหม่หรืออนุรักษ์ด้วยวิธีการอื่นๆ			
	12. คำนึงถึงคุณค่าและราคาของสิ่งของก่อนซื้ออยู่เสมอ			
	13. มีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดในชุมชนที่อาศัยอยู่			
	14. มีการแบ่งปันหรือช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนบ้านในรูปแบบอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการเงิน			
2. พฤติกรรมด้านความมีเหตุผล หมายถึง การรู้จักใช้	15. มีส่วนร่วมดูแลช่วยเหลือ คนด้อยโอกาส เช่น คนยากจน คนชรา และคนพิการในชุมชน			
	16. มีการวางแผนด้านการใช้จ่ายและตัดสินใจใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล			

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	17. มีความตระหนักว่ารายจ่ายเมื่อเปรียบเทียบกับรายรับอยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสมไม่ส่งผลให้ครอบครัวเดือนร้อน			
	18. มีความเชื่อว่าถ้าดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผลจะทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี			
	19. มีการดำรงชีวิตอยู่ภายใต้ความเชื่อที่ทุกอย่างเกิดขึ้นอย่างมีสาเหตุ			
	20. ไม่ใช้อารมณ์และความรู้สึกส่วนตัวในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงาน			
	21. สมาชิกในครอบครัวไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา แต่นำมาปรึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน			
2. พฤติกรรมด้านความมีเหตุผล (ต่อ)	22. มีการใช้สติปัญญาและข้อมูลเป็นเหตุผลพิจารณาในการไตร่ตรองหาสาเหตุและแก้ไขปัญหาดังกล่าว อยู่เสมอ			
	23. มีความรอบครอบ และดำเนินชีวิตอย่างระมัดระวังโดยไม่ประมาท			
	24. มีการปลูกฝังเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดีให้แก่ลูกหลาน หรือสมาชิกในครอบครัวอยู่เสมอ			
	25. มีการประกอบอาชีพที่สุจริต ถูกต้องตามกฎหมาย			
	26. มีส่วนร่วมสืบทอดประเพณีอันงดงามในชุมชน			
	27. ไม่เสพสิ่งเสพติด ไม่เล่นการพนัน ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี			

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	28. ยึดหลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่น			
	29. ไม่กระทำสิ่งใดที่เป็นการเบียดเบียน ตนเองและผู้อื่น			
	30. สมาชิกในครอบครัวมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง			
3. พฤติกรรมด้านการมี ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียม ตนเองและครอบครัวให้ พร้อมรับผลกระทบและ การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ไม่ตกอยู่ใน ความประมาท รู้จักประหยัด อดออมและใช้จ่ายอย่าง เหมาะสมกับรายได้และ สถานภาพของตนเอง คิดอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน โดยคำนึง สถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นในอนาคต	31. สมาชิกในครอบครัวมีการวางแผน การใช้จ่ายเพื่อให้มีเงินเก็บออม			
	32. เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ กองทุน หมู่บ้าน หรือกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน			
	33. มีการออมเงินเพื่อเป็นทุนสำรองยาม ฉุกเฉินหรือเป็นหลักประกันในอนาคต			
	34. มีเงินประกันชีวิต หรือเงินฌาปนกิจ เมื่อหักด้วยหนี้สินปัจจุบันแล้วเป็นบวก			
	35. การใช้จ่ายของท่านส่วนมาก ใช้ 3 ส่วน ออม 1 ส่วน			
	36. มีการหาแนวทาง หรือวิธีการลด ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน			
	37. มีการประกอบอาชีพเสริม เพื่อเพิ่ม รายได้ให้กับครอบครัว			
	38. มีความตั้งใจในการชำระหนี้สินให้ เป็นปัจจุบัน ไม่ให้ติดค้าง			
	39. มีความใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ			
	40. มีการติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ทัน ต่อสถานการณ์ต่างๆ อยู่เสมอ			

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	41. นำความรู้ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและปฏิบัติงาน			
	42. มีการรักษาสุขภาพอนามัยโดยการออกกำลังกายหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการรักษาสุขภาพอยู่เสมอ			
	43. สมาชิกในครอบครัวรักสามัคคีและไม่สร้างความเดือดร้อนในครอบครัวและชุมชน			
	44. สมาชิกในครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนในการเรียนรู้ร่วมกัน			
	45. สมาชิกในครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมของเพื่อนบ้าน เช่น งานมงคลต่างๆ หรืองานศพ ตลอดจนกิจกรรมที่ราชการจัดขึ้น			

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๕๓๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน นางยุพิน อาษานอก

ด้วยนายปฐมพล ด้านนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัย
ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทนุมา)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๕๓๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน นางสาวนุรัต วรกฎ

ด้วยนายปรุพล ด่านนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัย
ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัทรชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๕๓๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน นางวันทนี ตติ

ด้วยนายปฐมพล ด้านนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัย
ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๕๓๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน ดร.ภัทรา มุลน้อย

ด้วยนายปฐมพล ด้านนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัย
ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัทรา มุลน้อย)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์

ที่ ศศ.๐๓๔๘/๒๕๖๑

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.พงษ์ธร โพธิ์พูลศักดิ์

ด้วยนายปรุพล ด่านนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ “ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่นๆ ระบุ.....

ทางสาขาวิชาสังคมศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภออุบลรัตน์
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภออุบลรัตน์

ด้วยนายปรุพล ต่านนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภออุบลรัตน์ เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ให้นักศึกษาค้นดังกล่าวได้
เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภออุบลรัตน์ รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอน้ำพอง
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอน้ำพอง

ด้วยนายปฐมพล ตำนนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอน้ำพอง เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ให้นักศึกษาคนดังกล่าวได้เก็บ
รวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอน้ำพอง รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอกระนวน

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอกระนวน

ด้วยนายปฐพล ตำนนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“**ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอกระนวน เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ให้นักศึกษาคนดังกล่าวได้
เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอกระนวน รายละเอียดตั้งเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอเขาสวนกวาง
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเขาสวนกวาง

ด้วยนายปฐพล ด่านนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอเขาสวนกวาง เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ให้นักศึกษาคนดังกล่าวได้
เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอเขาสวนกวาง รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอชำสูง
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอชำสูง

ด้วยนายปฐพล ด่านนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอชำสูง เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ให้นักศึกษาคนดังกล่าวได้เก็บ
รวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอชำสูง รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ขอแสดงความนับถือ
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทขุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอมัญจาคีรี
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอมัญจาคีรี

ด้วยนายปฐมพล ตำนานอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอมัญจาคีรี เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ให้นักศึกษาคนดังกล่าวได้
เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอมัญจาคีรี รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา
โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศร ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอชนบท

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอชนบท

ด้วยนายปฐมพล ตำนนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอชนบท เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ นักศึกษาคณะดังกล่าวได้เก็บ
รวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอชนบท รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอบ้านไผ่
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอบ้านไผ่

ด้วยนายปฐมพล ด่านนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอบ้านไผ่ เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความเห็นชอบจากท่าน เพื่อให้ให้นักศึกษาคนดังกล่าวได้เก็บ
รวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอบ้านไผ่ รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.จันทนา จันทนา)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอเปือยน้อย
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเปือยน้อย

ด้วยนายปฐพล ตำนานอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอเปือยน้อย เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ให้นักศึกษาดังกล่าวได้
เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอเปือยน้อย รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอโคกโพธิ์ไชย
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอโคกโพธิ์ไชย

ด้วยนายปฐพล ตำนานอก รหัสประจำตัว ๕๔๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอโคกโพธิ์ไชย เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ให้นักศึกษาดังกล่าวได้
เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอโคกโพธิ์ไชย รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอล

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอล

ด้วยนายปรุพล ตำนนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอล เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ให้นักศึกษาค้นดังกล่าวได้เก็บ
รวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอล รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัทรชัย จันทร์หอม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศร ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอโนนศิลา

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอโนนศิลา

ด้วยนายปฐพล ด้านนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“**ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอโนนศิลา เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ให้นักศึกษาคนดังกล่าวได้
เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอโนนศิลา รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอแวงใหญ่

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอแวงใหญ่

ด้วยนายปฐพล ด่านนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอแวงใหญ่ เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ให้นักศึกษาค้นดังกล่าวได้
เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอแวงใหญ่ รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัทรชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอแวงน้อย

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอแวงน้อย

ด้วยนายปฐมพล ตำนนอก รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอแวงน้อย เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ให้นักศึกษาดังกล่าวได้
เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอแวงน้อย รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ที่ ศร ๐๕๔๐.๐๒/ว.๖๒๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอหนองสองห้อง

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอหนองสองห้อง

ด้วยนายปรุพล ตำนนอก รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๑๐๕๗๐๑๒๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
“ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก กศน.อำเภอหนองสองห้อง เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อให้ นักศึกษาคนดังกล่าวได้
เก็บรวบรวมข้อมูลจาก กศน.อำเภอหนองสองห้อง รายละเอียดดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญัฐชัย จันทร์ขุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นายปฐพล ต่านนอก
วัน เดือน ปี เกิด	6 กันยายน 2533
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 56 หมู่ที่ 21 ตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่ทำงาน	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านไผ่
ตำแหน่ง	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2556	วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาสถิติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2558	รัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2562	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม